521.830

Világ proletárjai egyesüljetek!

NÉPLAP

AZ MDP HAJDÚ-BIHAR MEGYEI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

XII. ÉVFOLYAM, 236. SZÁM — ÁRA: 50 FILLÉR — 1955. OKT. 7., PÉNTEK

A MAI SZÁMBÓL:

Hatéves a Német Demokratikus Köztársaság (2. oldal) — **Hírek a nemzetközi életből** (2. oldal) — **A Csokonai Színház 90 éves** (2. oldal) — **Gál István útja** (3. oldal) — **A derecskei népművész** (3. oldal) — **A jogos panaszok orvoslásával jobb minőségű lakást építünk jövőre — Gál György, az Építésügyi Minisztérium lakásépítési igazgatósága főmérnökének nyilatkozata** (4. oldal)

AZ ŐSZI MEZŐGAZDASÁGI MUNKÁK SIKERÉÉRT

Jutalmazzák az őszi mezőgazdasági munkában legjobb eredményt elért dolgozókat

A Földművelésügyi Minisztérium Gépállomási Főigazgatósága az őszi mezőgazdasági munkák jó minőségben és idejében történő elvégzése érdekében jutalmakat tűzött ki mind a mezőgazdasági szakemberek, mérnökök, mezőgazdászok, gépállomási igazgatók részére, mind a traktorosok részére.

A brigádvezetők közül a legjobb eredményt elérő brigádvezető 2000 forint jutalmat kap, a második és a harmadik 1600—1600 forintot. A talajmunkában legtöbb műszaknormát teljesítő traktorvezető 3000 forint jutalomban részesül, a második, harmadik, negyedik és ötödik helyezett pedig 2—2000 forint jutalmat kap. A többiek jutalma 1500—1500 forint.

Jutalmazzák a silózásban legjobb 10 traktorvezetőt, az első 1800 forintot kap, a többi helyezett pedig 1000—1000 forintot.

A megye legjobb traktorvezetője és segédvezetője jutalma 1200—1200 forint. A megye legjobb brigádvezetője, akinek brigádja egy erőgépre számítva a legtöbb műszaknormát teljesíti és munkája ellen nincs minőségi kifogás, 1000 forint jutalomban részesül. A teljesítményeket szeptember 1-től november 30-ig veszik figyelembe.

Az őszi munkaverseny értékeléséből kiveszi részét a DISZ és a MEDOSZ megyei bizottság.

Jutalmak a begyűjtés jó teljesítéséért

A Megyei Begyűjtési Hivatal szeptember 30-án kiadott jelentése közli, hogy a községek és termelőszövetkezetek versenyében az alkotmány tiszteletére indult versenyszakasz zártával milyen sorrend alakult ki és a helyezések alapján milyen jutalomban részesültek a legjobb beadók.

A községek közül első lett Magyarhomorog. Jutalmul 8000 forintot kapott községfejlesztésre, az apparátus dolgozói pedig 2000 forintot. Második lett Ujiráz. Jutalmul a községfejlesztésre 6000 forintot, az apparátus dolgozói 1500 forintot kaptak. Harmadik lett Józsa. Ötezer forintot kaptak a községfejlesztésre és az apparátus dolgozói pedig jutalmul 1000 forintot kaptak a jó munkáért.

A termelőszövetkezetek közül első lett a sárándi Haladás, s ezért 4000 forint jutalomban részesült, a kabai Béke — a második — 3000 forint jutalmat kapott.

Az állat és állati termékek beadási versenyében első Józsa, 2000 forint, második Földes 1500 forint, harmadik Tetétlen 1000 forint jutalommal.

A gabonabegyűjtési versenyben az első kategóriában országosan második helyezést ért el a nádudvari Táncsics TSZ. Jutalmul megkapta a begyűjtési miniszter vándorzászlaját, díszoklevelét és 15 000 forint pénzjutalmat.

A községek és termelőszövetkezetek dolgozói a november 7-e tiszteletére induló versenyre már készülődnek, hogy eredményeikkel gazdagítsák megyénk jó hírét. Jó példát mutat Tetétlen község, amikor a megye többi községét versenyre hívta a kukorica értékesítési és sertéshízlalási szerződéskötések teljesítésében.

Az őszi munka végzésében, szervezésében példát mutat a konyári termelési bizottság

Az őszi munka gyorsítása és jó minőségben való elvégzése szempontjából igen nagy jelentősége van községeinkben a termelési bizottságoknak.

Konyár község termelési bizottsága az őszi betakarítási, szántás-vetési munkákat tekintve igen jól végzi feladatát. Felosztották a határt körzetekre. Határjárásuk során ellenőrzik, hogyan halad a betakarítás. A szelektoroknál is tevékenykednek és ismertetik a vetőmagtisztítás előnyeit a dolgozó parasztokkal. Gondjuk van arra, hogy ez évben egyetlen szem gabona se kerüljön csávázatlanul a földbe. A község négy helyén folyik a csávázás. Az elosztás olyan, hogy a legelőnyösebben kereshetik fel a vetőmagot csáváztatni akaró dolgozó parasztok.

A termelési bizottság a gépi munka érdekében is sikeres tevékenységet fejt ki. A gépi munka jó és olcsó. Nyomában több termés fakad. Az elmúlt évben Konyáron még csak 14 egyéni dolgozó paraszt kötött szerződést a gépállomással a talajmunkára, de most már több mint 40 dolgozó paraszt végezteti az őszi talajmunkát a gépállomással. A vetésben élen jár az Alkotmány. Az ő földjén, de Kovács Károly 18 holdas középparaszt termelési bizottsági tag földjén is már bokrosodik a korán vetett őszi árpa.

A Darvasi Állami Gazdaságban a vetőszántás 950 hold, a mélyszántás 425 hold

A Darvasi Állami Gazdaságból jelenti Csiki Sámuel igazgató:

A gazdaság területén a vetésszántást eddig 950, a mélyszántást 425 holdon végezték el. Az őszi keverékvetési tervet teljesítették, 97 holdon földbe került a mag. Befejezték az őszi árpa vetését 200 holdon. Az őszi búza vetési terv 1050 hold, a vetést már 410 holdon elvégezték. A gazdaság területén ez évben a sűrűsorosan vetett gabona jól fizetett. Holdanként közel 2 mázsával adott többet a sűrűsoros vetés után nemcsak a őszi búza, hanem az őszi árpa is. A gazdaság ez évben az őszi búzából 250 holdon alkalmazza a sűrűsoros vetést, a gyenge minőségű szikkel tarkított talajon.

A gazdaság dolgozói vállalták, hogy október 10-re befejezik a kalászosok vetését. Ezt a vállalást a munka jelenlegi üteme mellett teljesíteni is tudják. A gazdaság silózási terve 15 000 mázsa, már besilóztak 16 645 mázsát, hogy az állatok téli takarmányozása zökkenőmentes legyen.

KÖZEL 15 MILLIÓ FORINT TSZ-ÉPÍTKEZÉSEKRE

A megyében ez évben termelőszövetkezetekben közel 15 millió forintot fordítottak új épületek létesítésére, vagy régiek átalakítására. Fokozódott a lakásépítések üteme is, eddig 25 új lakásba költöztek be a termelőszövetkezeti tagok. Az istállók száma megnövekedett. Több mint 2000 szarvasmarha befogadására épültek istállók. Az őszi munkák végzése mellett az építkezéseket sem hanyagolják el. Kell a hely a betakarított termény tárolására.

Jó példával jár elől az építkezések terén a földesi Rákóczi Termelőszövetkezet, hol a 100 vagonos nagy magtár megépítése után most egy 60 vagon tengerit befogadó góré építésén szorgoskodik termelőszövetkezet építőbrigádja.

Nagy szükség van a legtöbb termelőszövetkezetben arra, hogy a tengeri tárolására górékat építsenek. Alkalmazzanak szükségmegoldásokat. Több a termés, több tárolóhelyre van szükség. Ahol már nincs idő állandó, erős tárolók építésére, ott napraforgószár, vagy drótháló alkalmazásával néhány tucat gerenda és tartóoszlop segítségével könnyen elkészíthetik a szükséggórét. Tetőzetnek jó a nád, vagy a szalma is. Lényeg az, hogy szellős, száraz helyen tárolják a tengerit, s ne legyenek kitéve annak a veszélynek, hogy a nedves tengeri halomra górva bepenészedjen, rothadásnak induljon.

A Malcev-féle talajművelés alkalmazása a Hortobágyon

A Borsósi Állami Gazdaságban Kovách Gábor vezető mezőgazdász irányításával már az elmúlt évben kísérletek kezdődtek, hogy a szikes talajokon a Malcev-féle talajművelés bevezetésével emeljék terméshozamokat. Az elmúlt évben összesen 50 holdat műveltek meg, kormányleme nélküli altalajtúróval kombinált ekével.

Meggyorsult a megyében a kukoricaértékesítési és sertéshízlalási szerződéskötés

Hajdú-Biharban az elmúlt hetekben komoly elmaradás volt tapasztalható mind a kukoricaértékesítési, mind a sertéshízlalási szerződések kötésében. Az utóbbi napokban sokat javult a helyzet. Ha ilyen ütemben folyik továbbra is a szerződéskötés, akkor a megye október 31-re tervét túl is teljesíti mind a kukoricaértékesítési, mind a sertéshízlalási szerződésekkel kapcsolatban.

Jelenleg a szerződéskötésekben első helyen áll a püspökladányi járás és utolsó a ...gylétai járás. A püspökladányi járás annak köszönheti első helyét, hogy a járási pártszervezet, a járási tanács és a begyűjtési hivatal összefogva jó szervező munkát végeztek. A földművesszövetkezetek munkája is kielégítő volt.

A városok versenyében igen érdekesen alakult a helyzet. Hajdúböszörmény október 3-ára a kukorica szerződéskötésben több mint 70 százalékot teljesített, a hízlalási szerződéskötésben viszont alig többet, mint 50 százalékot. Érdekes ez abból a szempontból tekintve, hogy Hajdúböszörmény régtől fogva a sertések városa. Versenytársa, Hajdúnánás már fordított eredményt ért el, mert a sertésszerződések terén mintegy 68 százalékot ért el, de a kukoricaértékesítési szerződéskötésben csak 45%-ot.

A feladat az, hogy mindkét szerződéses akciót egyformán kell szervezni. Mindkettőnek a teljesítése fontos a dolgozó nép ellátása szempontjából. Szerep községben igen jól halad a szerződéskötés. A község tervét már teljesítette Ifjú B. Jenei László 5 sertés hízlalására kötött szerződést, ugyanúgy Gál Gyula is. Kaptak 2000 forint előleget, a leszállításkor pedig mintegy 14 000 forint vételárat fognak kapni. Külön mennyiségi prémiumként még 600 forintot is kapnak.

A sertésszerződtetési tervét Kaba már túlteljesítette, kukoricaértékesítési tervéhez is közel áll.

Rosszul szervezik a szerződéskötéseket Hajdúvid községben, de az egyébként példásan dolgozó Józsa községben is. Igen gyenge a szerződéskötés ebben a két községben, pedig komoly előnyöktől esnek el azok a dolgozó parasztok, akik nem kötnek szerződést idejében.

A Balmazújvárosi Gépállomás dícsérete

A Hajdú-Bihar megyei gépállomások közül az őszi munka végzésében a balmazújvárosi adja a legkülönb példát, országosan élen járnak a munkában. Ez a gépállomás éveken át a megye egyik leggyengébben dolgozó gépállomása volt. Most más a helyzet. Jó a munkaszervezés, a munkafegyelem. A traktorosok olyan munkát végeznek, hogy a gépállomás országosan is az élenjárók között halad az őszi szántás-vetésben. A nagyhegyesi termelőszövetkezetek földjein most már a Balmazújvárosi Gépállomás traktorosai dolgoznak. Szerződést kötöttek, előhántós ekével való szántásra több mint 1300 holdon. Az előhántós ekével való őszi szántásnak nagy előnye többek között, hogy irtja a vadrepcét, ami bizony ez évben is felütötte sárga fejét a gabonában.

A Balmazújvárosi Gépállomás 13 előhántós ekéje szakadatlanul dolgozik. A legjobb eredményt a Zója brigád tagjai érték el. Kovács István eddig a nagyhegyesi Uj Élet földjén mintegy 100 hold mélyszántást végzett el.

A megyében több mint 60 traktoros teljesítette már évi tervét

Az őszi szántás-vetés és betakarítási munka végzésében komoly feladat hárul a gépállomások dolgozóira. A traktorosok derekasan kiveszik részüket a munkából, különösen a derecskei és balmazújvárosi gépállomások dolgozói — akik vasárnap is dolgoztak — mutatnak jó példát, hogyan kell minden erőt összefogva, minden időt kihasználva ...orsítani az őszi betakarítás, szántás-vetés munkáját.

Az őszi munkában legjobb eredményt ér el a Derecskei Gépállomáson Fülöp Ferenc diszista traktoros. Kiválóan dolgoznak az Ebesi Állami Gazdaság traktorosai is, de jó munkát végeznek a Darvasi Állami Gazdaság traktorosai. Ebben a gazdaságban a legjobban dolgozik Szoboszlai Károly.

A városgazdálkodás a lakosságért

Debrecen Város Tanácsa vb ülése

Debrecen Város Tanácsa végrehajtó bizottsága kedden délelőtt ülést tartott, ahol Révész Imre, a város és községgazdálkodási osztály vezetője, valamint Darai Béla, a kereskedelmi osztály vezetője tartottak beszámolót.

Révész Imre a városgazdálkodási feladatkörbe tartozó szolgáltatások helyzetéről számolt be, elmondva, hogy milyen beruházásokat eszközöltek és hogyan használták fel a lakóházak javítására biztosított 10 millió 300 000 forintot.

Lakásfelújítások, javítások, központi fűtés

A Debreceni Ingatlankezelő Vállalat az idén 167 házban 827 lakást újított fel, ezenkívül karbantartási, illetőleg nagyobb és kisebb javítási munkálatokat is végzett. A karbantartási munkák elvégzésére rendelkezésre álló három millió 800 ezer forintból eddig három millió 218 ezer forintot használt fel. A vállalat saját karbantartó részlege pedig szeptemberben 200 000 forint értékű munkát végzett.

A DIK által rendbehozott lakásfelújításokon és javításokon kívül a város három kerületében 184 házépítési engedélyt adtak ki, ezek közül 160 családi lakóházépítés, amelyhez a szükséges telket a kerületek városgazdálkodási csoportjai szükség szerint rendelkezésre bocsátják, s az anyagellátásban is igyekeznek segítséget nyújtani.

A DIK kezelésében lévő házak zavartalan központi fűtéséről is gondoskodtak. A téli fűtéshez szükséges 20 010 mázsa szénből 16 427 mázsa első osztályú szenet már biztosítottak, a még hiányzó mennyiség leszállításáról is idejében gondoskodnak.

A Debreceni Villamosvasút

fedett megállóhelyet létesít a Baranyai út sarkán, ezenkívül kikövezi összes megállóhelyeit, hogy az esőzések beálltával a dolgozók ne sárban taposva várjanak villamosra. A Debreceni Villamosvasút ebben az évben három pár ikerkocsit adott a forgalomnak, nem is szólva a Hatvan utcai vonal korszerűsítéséről, amelyre 750.000 forintot fordított. A munkálatokat itt már 90 százalékig elvégezték.

Debrecen gázhálózatát

ez évben 6462 folyóméterrel bővítették, és 562 gázfogyasztóval gyarapodott a gázt igénybevevő dolgozók száma. A háztartások naponta 22 ezer köbméter gázt használnak fel. A gáz-adás zavartalan biztosítása érdekében 1210 méter hosszban felújították a gázvezetékeket is.

Épül a tégláskerti gyalog-aluljáró

A közutak javítására ez év elmúlt hónapjaiban is nagy összeget fordítottak. Csupán útfenntartási munkálatokra 800 000 forintot használtak fel és sok ... munkákat hajtottak végre. A Bartók Béla úton 5466 négyzetméter területet aszfaltos kötőzúzalékos burkolattal láttak el. A régi rossz utakat megjavították és felújították a Vécsey utcán, a Vörösmarty utcán, a Postakert utcán a Berek utcán s a Pallagi út külső szakaszán.

A keleti erdős részeken hat darab fahídat javítottak ki, 4 híd felújítását befejezték, egy híd munkálatai még folynak. Megkezdték a tégláskerti gyalog-aluljáró építését is, amelyet a tél folyamán adnak át rendeltetésének.

Közvilágítás, vízellátás

Debrecen város közvilágítása ez évben összehasonlíthatatlanul jobb az elmúlt évinél. 1955. január 1-én 3179 darab 25—500 wattos villany, valamint 207 darab gázvilágítású lámpa volt Debrecen területén. Ez évben ezt 20 gázlámpával, 100 villany közvilágítású lámpával gyarapították, ezenkívül 515 darab 25 wattos lámpát 40 wattosra cseréltek ki. Nyolcszáz folyóméterrel bővítették a villanyhálózatot is, azonkívül neonfénnyel látták el a Kossuth Lajos Tudományegyetem előtti, a Déri, valamint a Kossuth teret.

A vízhálózatot 2400 folyóméterrel hosszabbították, folynak a munkálatok a Kismacsi Gépállomás, valamint a Kishegyesi úti úgynevezett „Kacskovics-telep" vízhálózatának kiépítésére is. A vízvezetéket újabb 122 házba vezették be. Ma már a lakosságnak több mint fele veheti igénybe a kényelmes vízvezetéket. A kútfúrásoknál is vannak eredmények: 4 kút fúrását befejezték, további 5 kút fúrása most folyik. Ezenkívül 22 kút felújítási munkáját végezték el.

Őszi fásítás, virágos Debrecen

Az őszi fásításra is felkészült a városgazdálkodási osztály. Erre 260 000 forintot fordítanak. Ez összegből 80 hektár területet fásítanak, illetve utcai sorfát ültetnek. Csemetéket, suhángokat, koronás fákat Szombathelyről és más dunántúli vidékről szereztek be. Az ősz folyamán körülbelül 150 000 darab csemetét, 8500 darab különféle suhángot és 10 000 db. koronás fát ültetnek ki. Fásítási munkákat hajtanak végre a II. számú vízmű telepén, körülbelül 10 hektár területen, a Szabadság úti fürdő területén — 4 hektáron —, az új Gördülőcsapágygyár környékén — 20 hektáron —, valamint 10 hektár területen a Nagyerdőn.

A fásítás mellett a várost virágokkal díszítik, az idén 40 000, s ezután évente 50 000 rózsatő díszíti Debrecen utcáit, tereit.

Hazautazott Moszkvából a magyar tudósküldöttség

Moszkva (TASZSZ) A „Lenin" Szovjet Országos Mezőgazdaságtudományi Akadémia vendégeként két hétig magyar tudósküldöttség tartózkodott Moszkvában. A küldöttséget Somos András akadémikus vezette.

A küldöttség tagjai megtekintették az Országos Mezőgazdasági Kiállítást, felkeresték a moszkvai mezőgazdasági tudományos kutató intézeteket és beszélgetést folytattak Liszenko és Cicin akadémikusokkal.

A magyar tudósküldöttség október 5-én hazautazott.

HATÉVES A NÉMET DEMOKRATIKUS KÖZTÁRSASÁG

— Roberta Gropper cikke nyomán —

A német nép október 7-én ünnepli a Német Demokratikus Köztársaság kikiáltásának hatodik évfordulóját. 1949. október hetedike nevezetes nap a német nép történelmében. Ekkor jött létre az első demokratikus alapokon nyugvó német állam. A Német Demokratikus Köztársaság területén kisajátították a nagytőkések vagyonát és a junkerek földbirtokait. A munkások és parasztok vették kezükbe a hatalmat.

A Német Demokratikus Köztársaság és a Szovjetunió közt létrejött államszerződés a Német Demokratikus Köztársaságnak, mint egyetlen német államnak biztosítja a teljes szuverénitást, és a feltétlen döntési jogot minden belés külföldi, valamint össznémet kérdésben. A Német Demokratikus Köztársaság politikája egész Németország érdekeit és jövőjét képviseli.

A Német Demokratikus Köztársaságban az egyszerű emberek: munkások, parasztok és a velük szövetkezett értelmiségiek nagyszerű eredményeket értek el az építés terén áldozatkész munkájukkal. Ezek az eredmények teremtették meg az alapját a többi között egy olyan szociálpolitikának, amilyenre Németországban eddig még sohasem volt példa.

A Német Demokratikus Köztársaságban a gazdasági élet állami és szövetkezeti szektora, a munkás- és parasztthatalom szilárd gazdasági alapjává vált. Az állami üzemek aránya az ipari termelésben 1955 közepén már 85 százalék volt. Míg a kapitalista Németországban az ipari termelés 1929-től 1936-ig mindössze 4,5 százalékkal emelkedett, az NDK-ban 1949-től 1955-ig — az 1936. évi szintet véve alapul — 87,6 százalékról 221,5 százalékra szökött fel.

A Német Demokratikus Köztársaság területén egész sor hatalmas új üzemet építettek fel, így a „J. V. Sztálin" Kohászati Kombinátot, a calbei „West" vasművet, a brandenburgi, riesai, gröditzi és hennigsdorfi acél- és hengerműveket és a lauchammeri „Rákosi Mátyás" barnaszénkokszolóművet. Igen nagy szerepe van a termelés ilyen gyors ütemű növekedésében annak a 200 üzemnek is, amelyeket a Szovjetunió kormánya minden ellenszolgáltatás nélkül átadott a Német Demokratikus Köztársaságnak.

Ezek az üzemek a potsdami egyezmény alapján mentek át a Szovjetunió tulajdonába, amely a legkorszerűbb gépekkel szerelte fel.

Ugyancsak igen jelentősek az eredmények a mezőgazdaságban is. 1952-ben megindult a termelőszövetkezeti mozgalom. Ma már a föld 18 százalékán folyik közös gazdálkodás, a termelőszövetkezetek száma 5600. A dolgozó parasztságnak 605 gépállomás áll rendelkezésére hatalmas gépparkkal — így a többi között 36 000 átlag 30 lóerős traktorral. A dolgozó parasztok tiszta bevétele 1950-től 1953 végéig 3,2-szeresére növekedett.

Ugyanilyen jelentősek a kulturális téren elért eredmények is. A közép- és felsőoktatási tanulók száma 1950-től 1954-ig 27 000-ről 74 000-re emelkedett. Ma az egyetemeken és főiskolákon tanulók 64 százaléka, a középiskolákon tanulóknak pedig 71 százaléka munkás-, illetve parasztszármazású fiatal.

A Német Demokratikus Köztársaság kormánya hatalmas összegeket fordít új egészségügyi intézmények létesítésére, s a meglévők állandó korszerűsítésére. Múlt év tavaszától ez év tavaszáig például csak Berlinben 479-ről 563-ra emelkedett az üzemi egészségügyi állomások és rendelők száma. Ezenkívül Berlin demokratikus szektorában 49 korszerűen felszerelt poliklinika és ambulatórium, 15 üzemi poliklinika, 14 üzemi ambulatórium és egy éjszakai szanatórium áll a dolgozók rendelkezésére. A „J. V. Sztálin" elektromos készülékek gyárában, Berlin—Treptowban például 360 000 D-márka költséggel építettek egy korszerű poliklinikát, amelyben ma 20 orvos és 36 ápolónő és más egészségügyi alkalmazott dolgozik. Berlin építőmunkásai néhány hete kaptak saját poliklinikát, amelyben naponta több száz építőmunkás részesül orvosi ellátásban.

A munkatörvénykönyve pontosan rögzíti a dolgozók jogait, így például a fizetéses szabadsághoz való jogot is. A szabad német szakszervezetek szövetsége idén már több mint egymillió dolgozónak teszi lehetővé, hogy szabadságából két hetet valamely szép üdülőhelyen tölthessen. Ezenkívül a társadalombiztosítás 1955-ben 479 000 dolgozót részesít gyógyüdültetésben.

A Német Demokratikus Köztársaságba látogató nyugatnémet dolgozókra nagy benyomást tesznek a szociális és kulturális vívmányok. A szociáldemokrata dolgozók nem egyszer teszik szóvá: „ez az, amiért egész életünkben harcoltunk. Ti megvalósítottátok."

A Német Demokratikus Köztársaság megalakulásának első napjától a többi népekkel való békés együttműködésre, az egységes, demokratikus és békeszerető Németország felépítésére törekszik. Ebben a harcában maga mellett érzi a baráti Szovjetuniót, a Kínai Népköztársaságot és a népi demokratikus országokat. A szeptember 20-án Moszkvában aláírt szerződés a Szovjetunió és a Német Demokratikus Köztársaság közötti kapcsolatokról ismét bebizonyította: a két nép kapcsolatának alapja az őszinte, megingathatatlan barátság. A Német Demokratikus Köztársaság ma már egyenrangú tagja a békeszerető népek családjának.

(MTI)

HIREK A NEMZETKÖZI ÉLETBŐL

Megnyílt a francia nemzetgyűlés ülése

Válság a francia kormányban

Párizs (MTI) Mint jelentettük, a francia miniszterelnök csütörtökön délelőtt ülést tartott. A minisztertanács rövid vita után a következő határozatokat hozta: 1. A miniszterelnököt felhatalmazzák a bizalmi kérdés felvetésére; 2. a miniszterelnök a nemzetgyűlésben kérni fogja az északafrikai vita azonnali megkezdését; 3. a miniszterek kinyilvánítják, hogy egyetértenek a kormány marokkói politikájával.

Politikai megfigyelők szerint a gaulleista miniszterek kiválása mit sem változtatott a helyzeten; a kormány helyzete változatlanul válságos. Mintegy 120 képviselő helyesli csak Faure politikáját, de bizonyos fenntartásokat emel. A végleges szavazástól függ a kormány sorsa.

A marokkói vitát pénteken és szombaton folytatják le. A vitához 17 interpellációt jegyeztek fel.

A nemzetgyűlés csütörtökön este 9 órakor kezdte meg a marokkói kérdés vitáját.

★

Párizs (MTI) Az AFP hírügynökség jelentése szerint csütörtökön reggel négy köztársasági szocialista miniszter, név szerint Pierre Koenig tábornok, hadügyminiszter, Gaston Palawski miniszterelnökségi államminiszter, Raymond Triboule, a volt frontharcosok ügyeinek minisztere és Maurice Bayrou, Franciaország tengerentúli ügyeinek államtitkára benyújtotta lemondását Edgar Faure miniszterelnöknek.

A francia minisztertanács csütörtökön délelőtt 11 órakor ülést tartott. Az ülés — amelyen már nem vett részt a négy lemondott köztársasági szocialista miniszter — felhatalmazta Edgar Faure miniszterelnököt, hogy marokkói politikájával kapcsolatban felvesse a bizalmi kérdést.

Edgar Faure csütörtökön délután felkéri a nemzetgyűlést, hogy indítson vitát a marokkói kérdésről. (MTI)

★

(MTI) Adenauer német szövetségi kancellár és Faure francia miniszterelnök, valamint a két ország külügyminisztere szerdán megbeszélést folytatott Luxemburgban. A londoni rádió jelenti, hogy a megbeszélés után a tárgyalófelek közös nyilatkozatot adtak ki, amely mint kitűnik, állástfoglal a Saar-statutum mellett, s hangsúlyozza a Saar-vidékre vonatkozó egyezmény fontosságát. A nyilatkozat szerint a Saar-statutum „előfeltétele a francia—német együttműködésnek és az európai egységnek".

A közös nyilatkozat megemlíti még, hogy a két kormányfő megtárgyalta a nyugati hatalmaknak a genfi értekezleten követendő politikáját is.

★

Moszkva (TASZSZ) A Szovjetunió Legfelső Tanácsának meghívására E. Reiternek, a luxemburgi képviselőház elnökének vezetésével Moszkvában tartózkodik a luxemburgi nagyhercegség képviselőházának küldöttsége. N. I. Bobronyikov, a moszkvai városi szovjet végrehajtó bizottságának elnökhelyettese október 4-én fogadta a küldöttséget és melegen üdvözölte a vendégeket.

○

Koppenhága (TASZSZ) Október 5-én Koppenhágából kifutott rigai rendeltetéssel a Dánmark személyszállító hajó, fedélzetén 115 dán turistával, akik ellátogatnak Rigába és Leningrádba. Az utazást a dán—szovjet társaság szervezte.

★

London (MTI) A coventry-i Daimler autógyár 2000 sztrájkoló munkása szerdán nagygyűlésen elhatározta, hogy csütörtökön ismét munkába áll. A vállalat vezetősége ugyanis teljesítette a munkások követelését: kötelezettséget vállalt az elbocsátott munkások visszavételére. (MTI)

London (TASZSZ) Október 4-én visszaérkezett Londonba a Szovjetunióban járt angol kohászküldöttség.

A Press Association hírügynökség jelentése szerint Robert Shown, a küldöttség vezetője, az angol vas- és acélszövetség végrehajtó bizottságának tagja, a londoni repülőtéren tett nyilatkozatában a többi között ezeket mondotta:

„Mindenütt, amerre jártunk, szívélyes vendégszeretettel fogadtak bennünket. Gyakorlati kérdéseinkre is szívesen és őszintén válaszoltak."

„Azt hisszük, hogy utazásunk elősegítette a két ország kölcsönös megértését és barátságát." (MTI)

∾

Jeruzsálem (MTI) Az AFP jelenti, hogy összeült az izraeli parlament külügyi és biztonsági bizottsága, hogy megvizsgálja az Egyiptom fegyvervásárlásai következtében előállott helyzetet. A két bizottság ülésén felszólalt Mose Saret miniszterelnök és Ben Gurion hadügyminiszter.

Párizs (TASZSZ) Mint az AFP jelenti Ammanból, a jordániai parlament keddi ülésén elhatározta, hogy üdvözlő táviratot küld Nasszer egyiptomi miniszterelnökhöz azzal kapcsolatban, hogy Egyiptom fegyvereket vásárol Csehszlovákiában.

Kairo (TASZSZ) Sajtójelentések szerint az Al-Azhar muzulmán egyetem rektora, az egyetem tudóstanácsa nevében nyilatkozatot tett közzé, amelyben elítéli a nyugati hatalmak beavatkozását Egyiptom belügyeibe.

Molotov elvtárs villásreggelit adott Pearson kanadai külügyminiszter tiszteletére

Moszkva (TASZSZ) V. M. Molotov külügyminiszter, a Szovjetunió Minisztertanácsának első elnökhelyettese október 6-án villásreggelit adott Pearson kanadai külügyminiszter tiszteletére.

Szovjet részről a villásreggelin megjelent G. M. Malenkov, a Szovjetunió Minisztertanácsának elnökhelyettese és a minisztertanács több tagja.

A villásreggeli baráti légkörben folyt le. (MTI)

A Szovjetunió Legfelső Tanácsa küldöttségének belgrádi tartózkodása

Belgrád (TASZSZ) Október 5-én a Szovjetunió Legfelső Tanácsának küldöttsége két csoportra oszlott. Az egyik csoport Lazar Mojszovnak, a szövetségi tanács külügyi bizottsága titkárának kíséretében felkereste a Belgrád közelében lévő „Borisz Kidrics" magfizikai intézetet.

A küldöttség másik része A. P. Volkov vezetésével, valamint R. Nedeljkovicsnak, a szláviában Jugoszláv Szövetségi Nemzetgyűlés képviselőjének kíséretében Zseleznikbe utazott, hogy megtekintse az Ivo Ribarról, a jugoszláv ifjúság vezetőjéről elnevezett nehézgépgyártó üzemet.

Október 5-én a Szovjetunió Legfelső Tanácsának küldöttsége elutazott Belgrádból, hogy utazásokat tegyen Jugoszláviában. (MTI)

Wilhelm Pieck fogadta a szovjet kormányküldöttséget

Berlin (MTI) Wilhelm Pieck, a Német Demokratikus Köztársaság elnöke szerdán a berlini elnöki palotában fogadta M. A. Szuszlovot, a Szovjetunió Kommunista Pártja Központi Bizottsága elnökségének tagját, a Német Demokratikus Köztársaság megalapításának hatodik évfordulója alkalmából Berlinbe érkezett szovjet kormányküldöttség tagjait. A fogadáson jelen volt Otto Grotewohl miniszterelnök és Walter Ulbricht, Németország Szocialista Egységpártja Központi Bizottságának első titkára, miniszterelnökhelyettes.

A görög király Karamanliszt bízta meg az új kormány megalakításával

(MTI) Hírügynökségi és rádiójelentések szerint Pál görög király szerdán Konsztantin Karamanliszt, a Papagosz kormány közlekedési miniszterét bízta meg az új kormány megalakításával. A kormány ma teszi le az esküt és a jövő héten mutatkozik be a képviselőházban.

KÜLFÖLDI HÍRÖSSZEFOGLALÓ

London. Mint a londoni rádió közli, Párizsban szerdán hivatalosan bejelentették, hogy az északatlanti szövetség tagállamainak külügyminiszterei október 25-én, két nappal a genfi négyhatalmi külügyminiszteri értekezlet előtt különértekezletet tartanak Párizsban. Az értekezleten a brit, francia és amerikai külügyminiszter eszmecseréjét folytatja a NATO országok többi külügyminiszterével a négy nagyhatalom külügyminisztereinek értekezletén felmerülő kérdésekről.

Dzsakarta (TASZSZ) Az indonéziai sajtó figyelme a szeptember 29-én tartott parlamenti választásokra összpontosul. Egyelőre még nincsenek hivatalos választási végeredmények, de a nemzetközi körök sajtója hangsúlyozza, hogy a nemzeti párt győzelme teljesen nyilvánvaló és hogy a kormányban lévő Masumi-párt kétségtelenül vereséget szenvedett.

New York. Mint az Associated Press tudósítója közli, az indonéziai parlamenti választásokon a négy fő pártra adott szavazatok arányáról szóló nemhivatalos adatok szerint az indonéziai nemzeti párt „lenyűgözően ragyogó győzelmet aratott".

Mint a United Press tudósítója közli, az indonéziai parlamenti választások előzetes adatai szerint a jávai mandátumok a következőképpen fognak megoszlani: (Jávára jut az indonéziai parlamenti mandátumoknak körülbelül harmad része.) Nemzeti párt körülbelül 45 mandátum, Nahdatul Ulema nevű muzulmán párt körülbelül 35 mandátum, Indonéziai Kommunista Párt körülbelül 33 mandátum, Masumi párt körülbelül 28 mandátum.

A Csokonai Színház 90 éves

A Csokonai Színház ma ünnepli fennállásának 90. évfordulóját. Ma 90 éve, 1865. október 7-én nyitották meg első ízben a színház kapuit s ünnepi megnyitó előadással adták át a debreceni állandó színházat a közönségnek. A színház megnyitására Jókai Mór írt prológot, amelyet felesége, Laborfalvi Róza mondott el. A megnyitó előadáson Katona Bánk bánját mutatták be, Gertrudis szerepében Jókainé Laborfalvi Róza lépett fel.

Ma ünnepi díszelőadással ünneplik a Csokonai Színház fennállásának 90. évfordulóját. Ménes János, Debrecen Város Tanácsa vb. elnöke mond emlékbeszédet, Téri Árpád szavalja Petőfi: Színészdalát, majd a színház operatársulata a Bánk bánt adja elő.

Mint ahogy a színház megnyitása alkalmával, úgy most is, a 90 éves évfordulón egy bronz emlékplakettet bocsátanak ki, amelynek egyik oldalán a Csokonai Színház, a másikon Thalia látható. A plakettet Kovács Ottó, a színház dolgozója tervezte és Csucs Ferenc szobrászművész öntötte.

Az évforduló alkalmából rendezett ünnepi díszelőadás este fél 8 órakor kezdődik.

JÓKAI MÓR:

Prológ

a debreceni Nemzeti Színház megnyitásának ünnepélyéhez

Egy kincse van minden nemzetnek adva,
Míg azt megőrzi hiven, addig él.
E kincs neve: az édes anyanyelv.

Bálvány ez, mely előtt találkozik
Az ellentétek minden árnyalatja, —
És egy testvérnek valija ott magát.

Oh, boldogabb országok gyermeke!
Hazánkon elmerengő idegen,
Hogy ezt mi úgy szeretjük, ne csodáld.

Nekünk e kincs volt századok során:
Múltunk, reménynünk, jelenünk,
S mert benne élünk, kell hogy érte éljünk.

Volt a magyarnak fényes éve is
S dicső korának hős emlékeit
Fegyver hegyével égbe írta fel.

De csillag és dicsőség messze vannak!
— Ám ősi nyelve hódításait
Az élő földre írta szellemével.

„Te", anyanyelvünk tiszta őrhelye,
Magyarnak épült ősi Debrecen!
Mentsd-vára féltett szellemkincseinknek!

Sok századon át, a míg nemzetünk
Létért ontotta vérét — egyedül
Te őrizted a magyar Helikont.

A harcok hosszú, súlyos éviben
Oly sok viszályt kiállott nemzetünknek
Megbódíthatatlan vára Te valál.

Pedig nem voltak sziklasáncaid,
Erőd a szellem volt, a tudomány:
Ez véde téged és te védted ezt.

A honni muzsa, kit fegyver riasztott,
Itt menhelyet és ápolást talált,
S hálából kincsét mind e helyre hordta.

Körül vihar dult, villám csattogott,
Hazánk virágát fegyver tépte le,
S a vész szétszórta a hulló levelt.

Balsors kitörlé a lét könyvéből
Önnön vérünkkel nemzetünk nevét,
S port hinte rá, hogy meg se lássa többé.

Te akkor is megőrzéd kincsedet:
Fegyver nem, tűz nem vette tőled el,
Sem úr szavának csábja meg nem ejte.

Te a szegény, a megvetett anyának,
Ős szellemünknek hű tanyája lettél,
S ápolgatád, mig újra ifjúdott.

S mit fegyver veszte hős apák kezében
Azt tollal, ésszel, csengő dal szavával
A bölcs utódok újra visszavivták.

És újra Kárpátoktól Adriáig
Lett élő nemzet a magyar, s Te abban
Mekkája a tudós zarándokoknak.

Te születed a tudást, ki felvilágult,
Te szülted a hit buzgó pásztorát,
S a költőt, kinek lángja most is ég.

Légy üdvözölve ősi Debreczen,
E templom-ünnepélyen, mert bizonnyal
Hol nyelv-oltárod áll, egy templom az.

A szó, mely üdvözöl ezt mondja „most"
S a szó mely „egykor" számon fogja kérni:
Miért ez oltár? ezt idézi majd.

Miért ez oltár? — Honfi áldozatra,
Az egyik szellemét áldozza annak,
Részvétil más: — s mindkettő áldozat.

A honni nyelvnek ihlett hirdetője,
Kinek szivében ég az égi szikra,
Tanítson itten hiven érzeni;

Tanítson hűn szeretni: — hű szivet,
Drága hazát és fényes őserényt; —
Szeretni mindazt, amt szép, s igaz.

Hirdesse élő, látható alakban
A megdicsőült ősök tetteit:
Hogy lelkesüljön rajtuk nemzedékünk.

Hirdesse bűnnek torló büntetését,
Sujtsa hibánkat és javítsa azt,
Mutassa fel, mi bennünk szép s nemes.

Legyen világos tükre életünknek.
A népszokást, az ősi hagyományt
Emlékbe vésve tartogassa fenn.

S amit költőknek lelke ránk hagyott,
Az égi szép költészet hangzatát
Zenditse meg művészet hő szaván:

Hogy hallja minden, s higyje, hogyha hallá,
Hogy nincs a földnek édesebb zenéje,
Mint a magyar szó, művész ajkain.

„Ezért ez oltár!" És nem, hogy hízelegjen
A kor hóbáinak, a rossz divatnak,
S visszhangot adjon korcs ízlés szavának.

Nem, hogy legyezze könnyelmű ledérsén
Trefának öltözött botlásait,
És édes mérget töltsön a szivekbe.

Nem, hogy fület csiklandó pengetéssel
A gondolattól elszoktassa népünk; —
Érzékhez szólva, értelem helyett.

A puritán hit ősi városában
Épülhetett e ház: — „azért ez oltár."
Hiu látványnak nem; — csak szellemünknek

S áldott legyen a kéz, mely épité,
Áldott a szív, a mely kigondolá,
Áldott a nép, mely érte áldozott.
Áldott a szellem, mely föntartja ezt,
S áldott a hon, melynek szolgálni fog.

GÁL ISTVÁN ÚTJA

Berettyószentmártonban Gál István 1949 óta szomszédja az Uj Világ Termelőszövetkezetnek. A szövetkezet földje a tagosításkor az ő földjével lett határos, nem volt hát szükséges rá, hogy a más szava után tájékozódjék a szövetkezet életéről, munkájáról. T sz-nyílástól késő őszig szinte minden nap találkozott a szövetkezetiekkel. Ha ott dolgoztak az ő földje közelében, nála hagyták tarisznyájukat, s az ebédszünetet, a déli pihenőt az ő tanyájában töltötték el. Munkagépeiket éjszakára őhozzá vitték be, ő is segített, neki is segítettek. Szóval jó barátságban volt a szövetkezettel. Nem egyszer megfordult a fejében, hogy talán mégis csak közéjük kellene állni, be kellene lépni a szövetkezetbe. Valami azonban mindig visszatartotta ennek a gondolatnak a megvalósításától.

Nem a szükség vitte be

Nem félt ő a szövetkezettől, nem, arra nem volt oka. Csak hát még jobban meg akart győződni a tagok jogai, kötelezettségei felől, pontosan akart mindent tudni, hogy csalódás ne érhesse. Mert nem volt Gál István rossz gazda, akit a nincstelenség, a szegénység vitt volna a szövetkezetbe. Erről szó sincs. Tizenöt hold földjén, amelyből tizet apjától örökölt, takarosan, gondtalanul megélt negyedmagával. Jószága is volt sok minden esztendőben. Öt darab szarvasmarha, ebből kettő tehén, kettő kétéves, egy egyéves borjú, egy koca nyolc malaccal, tizenkét gyönyörű süldő, egy hízó, egy ló és számos baromfi most is az állatállománya.

Azt tartja, hogy jószág nélkül nem ér semmit a gazdálkodás, de a jószágtartás is csak ráfizetés növénytermesztés nélkül, ha vásárolni kell a takarmányt. Egyszóval Gál István jó gazda hírében áll a környéken. Boldogult, kenyere, ruházata mindig megvolt. De mivel nem volt nap, hogy ne találkozott volna a szövetkezetiekkel és ha már találkoztak és beszélgettek, legtöbbször arról volt szó, ami legjobban érdekli a parasztembert: milyennek mutatkozik a termés, mennyi lesz az évi jövedelem? Gál István fejében szinte szüntelenül motoszkált, hogy a szövetkezetiek azért még őnála is jobban boldogulnak.

A szövetkezeti tag mégis csak többre megy

Ezen a nyáron a szövetkezetiek előlegként 3 kiló búzát, egy kiló 25 deka árpát kaptak munkaegységenként. Kenyérgabonából, ahogy hallotta 168 mázsát, árpából 79 mázsát osztottak szét a tagok között jutalomként a jó munkáért. Neki termett hat holdon 45 mázsa búzája, s mire adót, beadást rendezett, 12 mázsa maradt belőle. Az évi kenyérnekvaló megvan, de ha a prémiumot, meg a még ezután kiosztásra kerülő gabonát is számbaveszi, akkor egy közepes munkabírású szövetkezeti tagnak mégis csak több az évi keresete, mint az övé. És nem kel fel minden hajnalban tehenet, lovat etetni. Hasonló gondolatok sokszor megfordultak Gál István fejében, már úgy gondolta, hogy belép a tsz-be. De olyankor mindig az jutott eszébe, hogy bevigye a tsz-be, amit összekuporgatott? Megváljék az örökölt földjétől, amit még az apja hagyott rá? Ezzel mindig elhessegette magától a belépés gondolatát.

A gyermekei jövőjére is gondolt

Közben a szövetkezet újabb tagokkal gyarapodott, közvetlenül aratás után öten léptek be az Uj Világba. Gál István megint erősen gondolkozni kezdett. Ezúttal azonban elkergette magától azokat a gondolatokat, amelyek vissza szokták tartani a belépéstől. Döntött. Mikor egyszer a faluban járt, bement a tsz irodájába, kitöltötte a belépési nyilatkozatot. Ráírta, hogy 15 hold öldet, az egyik tehenet, két borjút, a lovat szerszámmal, az ekét, boronát, a szekérkötelet beviszi a szövetkezetbe. Ha kell a szövetkezetnek, a szekeret is beviszi, bár a szövetkezetnek az övénél sokkal jobb szekerei vannak.

A napokban bejelentette a tanácsnál, hogy felásta a cukorrépát, most már kezdi a kukoricatörést, hadd vessen a helyére a szövetkezet. Gál Istvánban mint a szövetkezet újdonsült tagjában most már még jobban megerősödött az a tudat, hogy nem cselekedett rosszul, mikor belépett a termelőszövetkezetbe. Nem megvetendők azok a kedvezmények, melyekben a tsz-ben részesül. Az egy hold háztáji föld használatáért alig fizet adót, beadást. A tehén után ezután már nem szolgáltat be tejet. Ha a családban valaki megbetegszik, az SZTK útján ingyenes orvosi, esetleg kórházi kezelésben részesül. Takarmányt, legelőt a tehénnek a tsz biztosít. Betegség, rokkantság, öregség esetén a szociális alapból segíti a szövetkezet.

De van még valami, ami miatt elhatározta magát a belépésre, ami az utóbbi időben sokat foglalkoztatta. Két gyermekének a jövője, akik most még általános iskolások. A tizenöt hold föld megmunkálása bizony nagyon sok munkát adott. Egypár év múlva már munkába fogta volna a gyermekeket is. Igy viszont másképp alakul. Ha kedvük lesz a gyermekeknek a továbbtanuláshoz, mehetnek. Legyenek művelt, tanult emberek. A szövetkezetben többet keres, nem lesz ráutalva a gyermekek keresetére, igényeiket jobban ki tudja majd elégíteni. Hazaival is jobban el tudja majd őket látni. mert a távol lévő gyermeknek a hazai mindig jól jön.

Igy beszélte el ezeket szép sorjában a napokban Gál István.

Csomós Mihályné

A sárándi Dózsa TSZ-ben javult a munkafegyelem

Ebben az évben minden munkát, így az aratást, cséplést, betakarítást időben, pontosan elvégeztük. Nem kullogtunk most, mint az elmúlt években. Az őszi árpát elsőnek vetettük el a községben, a maglucerna, herevágás, dohánytörés, napraforgó betakarításában is jó példát mutatunk. Ezekhez az eredményekhez nagyban hozzájárult a szervezett munka és a tagok munkafegyelme, ami az utóbbi hónapokban sokat szilárdult. Nem egy tag látja, hogy a szorgalmas, becsületes munka eredménye az, hogy kukoricánk 30 mázsát fizetett holdanként.

Török Áron
a sárándi Dózsa TSZ elnöke

Linghardt-féle csávázási mód bemutatása a komádi Kossuth TSZ-ben

Komádi községben az elmúlt év folyamán sok üszkös kenyérgabonát lehetett látni. A Megyei Növényvédő Állomás az elmúlt napokban bemutatót tartott a Linghardt kosaras csávázási módszer helyes alkalmazásáról. A bemutató a Kossuth TSZ udvarán volt, ahol a termelőszövetkezetek elnökei, egyénileg dolgozó parasztok, agronómusok és még nagyon sok érdeklődő gyűlt össze. A tsz-ek agronómusai úgy határoztak, hogy az elkövetkező időben alkalmazzák az új csávázási módszert. A helyi földművesszövetkezet részéről Krucsó Bálint megígérte, hogy az egyénileg dolgozó parasztok számára lehetővé teszi a kosaras csávázást. Ezután Puskás Gergely, a Kossuth TSZ elnöke elmondotta, hogy a tavaszi vegyszeres gyomirtás után a búza vetésük 6 mázsával több termést adott. Erdős Miklós, a dobai Új Barázda TSZ agronómusa pedig arról számolt be, hogy a vegyszeres gyomírtás után nagyobb termést értek el. Ez is azt bizonyítja, hogy bátran alkalmazni kell az új módszereket, így a Linghardt-féle módszert is.

Nagy Sándor
községi agronómus

Mi újság az idényüzemekben?

Debrecennek van néhány idényüzeme, ahol minden évben ősz kezdetén indul a termelés. Néhol már augusztusban, szeptemberben teljes kapacitással termelnek, másutt ezekben a hónapokban még a felkészülés folyik a téli munkákra.

A DEBRECENI DOHÁNYBEVÁLTÓ ÉS FERMENTÁLÓ VÁLLALAT

üzemeiben már a harmadik negyedévben hozzákezdtek a munkához. Az Attila téri beváltóban és a vidéki telepeken másfél hónappal ezelőtt javában fűzték a dohányt. Több mint 100 pajtát raktak meg friss, idei dohánnyal. Közben a megszáradt dohány feldolgozásához is megtették az előkészületeket. A jó munka eredménye már a harmadik negyedévben szépen megmutatkozott. A vállalat 132 százalékra teljesítette harmadik negyedévi tervét. Pénzben kifejezve ez a tervteljesítés 10 622 000 forintot jelent.

A vállalat legnagyobb üzemében, a fermentálóban a harmadik negyedévben globálisan 127 százalékra teljesítették a tervet. A darabbéres munkasok átlagteljesítménye 138,7 százalékra alakult. Most már három műszakban dolgoznak a munkások. Annyi feldolgozásra váró dohány van, hogy ideiglenesen szükséges a nap 24 óráján keresztül fermentálni.

A többszörös élüzem Debreceni Dohánybeváltó és Fermentáló Vállalat eredményei igen szépek. A kedvező eredmények alakulásához leginkább a nyírbátori szárító telep példás munkája járult hozzá. Az itt dolgozó műszaki vezetők és munkások helyes szárítási technikával elérték, hogy a tervben előírt 41 százalék helyett 52,9 százalék lett a világos dohány. Ez olyan nagy eredmény, hogy ilyennel a vállalathoz tartozó egyetlen telepen sem dicsekedhetnek.

A vállalat szerződtetési tervét is eddig igen szépen teljesítette. A dohányt termelni szándékozó dolgozó parasztok 67 százalékával már megkötötték a termelési szerződést. A szerződtetést november végére kell befejezniük.

A BAROMFIFELDOLGOZÓ VÁLLALATNÁL

még nem folyik teljes ütemben a termelés. Nem érkezik a vállalathoz elegendő baromfi és tojás, s bizony emiatt naponta nem dolgoznak fel 60—70 mázsa baromfinát többet.

Többféle oka van annak, hogy a vállalathoz kevés anyag érkezik. Egyrészt más, szorgos mezőgazdasági munkák hátráltatják a termelőket a baromfihizlalásban. Másrészt a begyűjtő szervek sem dolgoznak kielégítően. Mentségül nem hozható fel az az érv, hogy a begyűjtési területhez egy iparvidék — Borsod — is tartozik, ahonnan nagyon kevés baromfi kerül a begyűjtőhelyre. A begyűjtők és a begyűjtési szervek tegyenek meg mindent, hogy a tervben előírt állatok mielőbb feldolgozásra kerülhessenek.

Most, a kezdet kezdetén vontatottan megy a munka a Baromfifeldolgozónál. A munkások mégsem tétlenkednek. A beérkező baromfikat feldolgozzák, aztán ládákat készítenek a szállításhoz. Sőt alma- és barackmag szállításhoz is ők készítik a ládákat. Semmiképpen sem helyes ez így, de azt tartják, legalább nem tétlenkednek.

Az üzem nemrég épült, s a legkorszerűbb követelményeknek megfelelően. A napokban üzembe helyeznek egy 8 méteres futószalagot a kopasztótól a hűtőig. A szalag, amit eddig nélkülöztek, sok embert ment meg a fáradságos munkától, s meggyorsítja a munka menetét is.

Két legnagyobb és iparilag igen fontos idényüzeműnkben tehát felkészültek a munkára. Igaz, a Baromfifeldolgozó Vállalat még nem dicsekedhet eredményekkel. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a továbbiak során is az elmaradók között lesz. Ha megérkezik a nyersanyag, mutassák meg ők is, hogy tudnak olyan eredményt felmutatni, mint a Debreceni Dohánybeváltó és Fermentáló Vállalat.

A biharkeresztesi járás hadilábon áll a jelentésszolgálattal

Most, az őszi munka dandárjának idején, amikor égetően fontos a szántás-vetés, a betakarítás, nagy jelentősége van annak, hogy a felettes szervek pontosan tájékozódjanak, milyen a helyzet a megyében, hol van elmaradás, hol kell azonnali segítséget adni. A biharkeresztesi járásnál úgy látszik nincsenek tisztában a jelentésszolgálatnak a fontosságával. Példátlan felelőtlenséggel végzik ezt a munkát, amit bizonyít az, hogy a legutóbbi jelentésükben a mezőgazdasági igazgatóságnak azt jelentették, hogy a járás területén csak egy (ez nem tévedés!) egyénileg dolgozó paraszt teljesítette kenyérgabonavetési tervét.

Ez a jelentés nem felel meg a valóságnak, hiszen száznál is többen teljesítették már a kenyérgabonavetést. A jelentés hanyagságára mutat az is, hogy a megelőző jelentésükben 24 katasztrális hold rozsvetésről adtak számot, 10 nappal később pedig már csak két hold rozsvetést jelentettek. Ragyogó teljesítmény ez, ha a visszafejlődést tekintenénk.

Oláh István elvtársnak, a járási mezőgazdasági osztály vezetőjének, de Erdei Mihály elvtársnak is, a járási vezető mezőgazdásznak több gondot kell fordítani arra, hogy a jelentőszolgálat jól működjön, mert tűrhetetlen állapot az, hogy a valóságnak meg nem felelő jelentésekkel vezetik félre a felsőbb szerveket, s ezzel hamis képet adnak a járás őszi munkájáról.

(b—m.)

Nyugatnémet újságíró Debrecenben

Tegnap a kora délutáni órákban érkezett Debrecenbe Raymund Hörhager nyugat-németországi újságíró, a „Süddeutschen Zeitung" (Délnémet újság) munkatársa és más német lapok levelezője. Hörhager délután ellátogatott Ménes János elvtárshoz, a városi tanács végrehajtó bizottságának elnökéhez, ott hosszabb ideig elbeszélgettek.

Különösen sokat érdeklődött a város történelme és fejlődése felől, a város nevezetességeiről. A megbeszélés barátságos légkörben folyt le, poharat ürítettek a magyar és a német nép barátságára és egészségére. Raymund Hörhager ma délelőtt ellátogat a Hortobágyra, hogy tanulmányozza a Hortobágyon is végbement fejlődést, hogyan állította az ember szolgálatába az egykori kietlen pusztaságot.

A gyümölcsös is gazdagon fizet a hosszúpályi Petőfi TSZ-ben

A hosszúpályi Petőfi Termelőszövetkezetnek eddig 150 katasztrális hold vetőszántást végeztek el, melyből mintegy 80 hold el van vetve, sőt 36 hold őszi árpa már szépen zöldel. Nagy gondot fordítottak az őszi vetésre. A vetések 40 százaléka pillangósok után lesz vetve, így a mag istállótrágyázott és háromszor szántott földbe kerül.

Nincs lemaradás a betakarítás terén sem. A burgonya, cukorrépa, kukorica betakarítása gyorsan, szervezetten halad. A termelőszövetkezet 57 holdas gyümölcsösében is jókedvűen, vidáman folyik egész nap a munka. Jelenleg az almát szüretelik. Nem egy tag bizakodóan gondol arra, hogy egy munkaegységre 2—3 kg almát kap majd, hisz ilyen alma termés régen nem volt.

Kiss István
agronómus

A derecskei népművész

Erdélyi Lajos derecskei népművészt éppen az udvaron találjuk varrógépe fölé görnyedve. Az már a múlté, hogy egy népművész a legutolsó öltést is kézzel végezze. A gép — a régen beállt masina — százszor könnyebben megteszi azt, amit ezelőtt az ember kézzel csinált, lassan, csigamód fáradságosan.

A derecskei népművész szemre különben ugyanolyan, mint akármelyik derecskei paraszt. Az arca barna, a keze nagy és széles. Furcsa és szokatlan is így varrógépe fölé hajolva látni. Az ember azt gondolná, hogy otthonosabb a kasza és kapaforgatásban. A háza is kis takaros parasztház, most van újonnan fedve. Náddal. A friss nád még szőke, a régi már fekete. Az udvaron dong a muslica, forr a savanyú. A kiskertben a paprika levele már dércsipetten kókadozik, de a krizantém most kezd bimbósodni. Az udvar elkerített sarkában sírnak a malacok, Erdélyi Lajos meg ül ebben a csupa forrongó őszben, s a bordó színű, a mályvazöld és halványabb piros anyagokra új és új minták kerülnek. A rozmaring kecsesen oldalra hajlik, a tulipán pedig lélegzeni kezd, Olyan frissen és elevenen, mintha csak most szakította volna valahol a határban.

Kis hűvös paraszt-szobába vezet bennünket. A szobában még a hűvösben is érződik valami az ottrekedt nyár illatából. Az asztalon, az ágyon szépen díszített terítők és egy ölnyi frissen érkezett anyag — valami különleges posztó — amiből ágytakarót, asztalterítőt és különböző népművészeti tárgyat készítenek.

A virágok szép formába terülnek szét a kivarrott terítőkön. A szegélyek meg úgy szaladnak, mintha odaálmodták volna. A rozmaringlevelek sorbarakott cseresznyére hajolnak, pirosan, mintha tegnap még az ágon virítottak volna.

Egy asztalterítőt nézegetünk. Mennyi ideig tart ennek az elkészítése? Erdélyi Lajos elmosolyodik. — Mikor mennyi ideig. Egy hét, két hét, mert ugye nem csinálhatja mindig az ember. A szem is kifárad, az agy is kifárad. Pihentetni kell. Amikor oszt abbahagyom, kisétálok a szőlőbe, a tengeriföldre és közben új mintákat gyűjtögetek. Leginkább ilyen derecskei motívumokkal szeretünk dolgozni. Mert hogy együtt csináljuk az asszonnyal. Ő is szab, tervez, gépel, s így hamarabb és könnyebben megy a munka.

Az asztalra újabb és újabb kivarrott terítők kerülnek. Mindegyiken új dísz, új virág, de valahogy mégis mindben ott van, hogy ezeket egy művész készítette. Ott van a virágok hajlatában, a levelek formájában. Mint ahogy minden jó alkotásban, ezekben is ott lélegzik, ezekben is azonnal felismerhető. Sajátosan egyszerű vonalakban, amelyek talán ott élnek minden derecskei ember lelkében, csak éppen Erdélyi Lajos tapinthatóan és láthatóan megformálja őket. Tiszta és egyszerű művészettel mint ahogy az ember lekaszálja a rétet, megmetszi a szőlőt.

Ezt az egyszerűséget mondja el Erdélyi Lajos, a kivarrott virágokban, az új díszítésekben. Olykor nagyon apró líraisággal, olykor meggyorsuló drámaisággal, mint egy ballada.

Mióta foglalkozik népművészettel — érdeklődünk, hogy közelebb kerüljünk művészete titkához. Már nagyon régen és mégis csak egy év óta. Ez egy kicsit érthetetlen. De már azonnal magyarázza is,

— Apám, nagyapám és az egész családunk ezt csinálta. Úgy öröklődött nemzedékről nemzedékre a mi mesterségünk. Apám átadta nekem is a „titkát", de sajnos nem értem semmit sem vele. Nem fizették, nem is becsülték ezt a tudományt, s úgy gondoltam, hogy jobb lesz, ha borbélymester leszek. Aztán katonáskodás, fogság, majd a felszabadulás után nehéz gyári munka, amiben elnehezedik és megsúlyosodik a kéz. Csak tavaly kezdtem újból hozzá, amikor apámat, mint népművészt megismerték, és kormánykitüntetésben részesítették. Három nap alatt úgy belejöttem, mintha mindig ezt csináltam volna.

Valóban a kész munkák azt mutatják, hogy Erdélyi Lajos művész ebben a mesterségben. És ez az ember 1927-től foglalkozott hajvágással, borotválással, lakatjavítással, csak éppen azzal nem, amivel csordultig volt a szíve. Nem foglalkozott, mert kit érdekelt az, hogy Erdélyi Lajos gyönyörűen kivarrt szűröket, ágyterítőket, lajbikat tud csinálni, azon az ősi és egyszerű nyelven, amit úgy hívnak, hogy népművészet.

S ma hogy élnek, meg lehet-e ma már ebből élni? — Ebből — néz rém kicsit fölényesen — Tíz embert is el tudnék tartani, annyi a rendelés, de ketten sem győzzük a feleségemmel. Pestről állandóan érkezik az anyag, a levél és egyre sürgetnek bennünket. Mert exportra is dolgozunk mi kérem, itthon alig lehet kapni a munkánkat.

Gyerek? Egymásra néznek. Szemükben kis szomorúság villan. Sajnos az nincs. Pedig szép lett volna, ha ők viszik tovább, amit mi tudunk. Most egy kislányt tanítok, akiből talán lesz valami. Dehát... S széttárja a kezét. Születni kell erre. A családban még a hugom csinálja, aki szintén évekig tanulta apám mellett, évekig leste csinyját, binját. Abban bízunk még, hogy az ő gyermekei is megtanulják tán. Hátha örököltek valamit.

Mert valóban az az igazság, hogy erre születni kell. Tanulni talán ezt is meg lehet, mint mindent, de művészetté formálni, azt aztán nem. Valamit bele kell lopni, ami több mint tudomány, valamit belerejteni, ami több mint mesterség.

Erdélyi Lajos ezt csinálja naponként a feleségével. Pedig hallásra olyan egyszerű és nincs abban semmi, ahogy elmondja a rejtélyét. Egyszerű ez kérem. Megérkezik az anyag, s ebből mi kiszabjuk méretnek megfelelően. Mikor mit. Vagy terítőt, vagy párnát, vagy ezt, vagy azt. A szabás azonban csak a legkisebb munka. Mert ezután jön a legnehezebb. A tervezés. Kigondolni, hogy milyen minták, virágok, díszek kellenek az anyagra. És ezt kivágni mind minta nélkül, nem külön darabban, hanem együtt az egészet. Valahogy így. S már mutatja is. Az egész díszítés pedig úgy fest, mint mikor az ember, az együvé vetett sok fajta virágból kimarkol egy csokorravalót. Abban aztán van rozmaring, tulipán, szekfű, rózsa, de még szívalakú dohánylevél is. S ez mind rákerül az alapra, valami meleg összhangban. Előbb csak felfirceljük, majd rágépeljük és kész.

Hát csak ennyi az egész fejezi be, de rajtunk is látja, meg ő is érzi, hogy kimaradt ebből valami. A lényeg. Amit a szó nem tud elmondani, amit csak munka közben adhat bele az ember.

No de ha a magyarázatból ki is maradt, a kész darabokban annál jobban benne van. Ott pompázik mindegyikben szebbnél szebben a derecskei motívum. A népművészet, amit nem szabad hagynunk, hogy kivesszen. Apolnunk kell, mert ez minden igazi művészetnek az alapja, mert innen újul meg minden, ami naggyá és igazán művészetté akar nőni.

BODA ISTVÁN

A jogos panaszok orvoslásával jobb minőségű lakást építünk jövőre

— Gál György, az Építésügyi Minisztérium lakásépítési igazgatósága főmérnökének nyilatkozata

A jobb minőségű, szebb és kényelmesebb lakások építésére egész sor intézkedés történt és történik az elkövetkező időkben. Ezekről a kérdésekről Gál György, az Építésügyi Minisztérium lakásépítési igazgatóságának főmérnöke nyilatkozatot adott az MTI munkatársának:

Az idén a lakásépítkezéseket úgy ütemeztük — hangzik a nyilatkozatban —, hogy az átadások nem az év végén, a leghidegebb időszakban, hanem hónapról hónapra történnek. Így az építkezés nedves munkái a nyári időszakra esnek, a lakások szárazabbak lesznek, az ajtók és az ablakok jobban záródnak és a parkettázásban is ritkábban fordul elő vetemedés.

Sok panasz hangzott el a PVC-villanyvezetékekkel szemben, amelyek szigetelése nem volt tökéletes. Ennek kiküszöbölésére szigetelt alumíniumhuzalt alkalmazunk mindaddig, amíg a PVC-huzal gyártását nem tökéletesítik.

A központi fűtésű lakásoknál sok panasz merült fel az úgynevezett konnektorokkal szemben. A jövőben radiátorokat szerelünk fel, ami a lakások használhatóságát nagymértékben növeli.

A második ötéves tervben már az 1956-ban épülő lakóházaknál az új, az átdolgozott és a javított típusokat építjük, amelyek jobban kielégítik a dolgozók igényeit. A fürdőszoba nélküli lakásoknál a mosdási lehetőséget külön is biztosítjuk. Jobb minőségben gyártjuk a vízvezetéki szerelvényeket is: a csapok és a szelepek sárgarézből, helyenként pedig krómozva készülnek. (MTI)

Tájékoztató a vidéki hivatásos zenészek és énekesek vizsgakötelezettségéről

A hivatásos előadóművészek (hangszeres, énekes, színész, táncos stb.) működési engedélyét a Népművelési Minisztérium, kérelmére az előadóművész, vagy művészcsoport előzetes meghallgatása alapján, a művészi teljesítmény színvonalától függően adja ki. Ezért mindazoknak, akik ideiglenes működési engedéllyel rendelkeznek, az állandó működési engedély elnyerése végett meghallgatáson kell részt venniük. Kivételesen azok is jelentkezhetnek, akiknek valamilyen oknál fogva eddig még ideiglenes működési engedélyük sincs, azonban a helyi tanács, a MÜDOSZ helyi csoportjával egyetértésben indokoltnak és szükségesnek látja működésüket és ezt írásban igazolja.

Meghallgatásra jelentkezni lehet személyesen, vagy ajánlott levélben, a jelentkező állandó, vagy ideiglenes lakóhelye szerint illetékes városi, illetve járási tanács népművelési csoportjánál 1955. október 1-től 1955. október 25-ig. A jelentkezésnél a következő adatokat kell közölni: Név (esetleg művésznév), lakás, anyja neve, milyen hangszeren (hangszereken) játszik, milyen művészeti ágban működött eddig, illetőleg milyenben kíván tevékenykedni, például népi zenekar vezető, népi zenekari tag, tánczenekari tag, táncdalénekes stb.

A meghallgatások, illetőleg a működési engedélyek kiállítási díja fejében a nép- és tánczenészeknek, népdal és táncdal énekeseknek 35 forintot, egyéb, az ágynevezett komoly zene területén működni kívánó jelentkezőknek (opera, operett, hangverseny énekművész, zongoraművész stb.) 50 forintot kell előzetesen befizetni biankócsekk felhasználásával 670 010—404. számú számlára. A befizetéseknél fel kell tüntetni az összeg rendeltetését olymódon, hogy a számlaszám alá be kell írni a következő megjelölést: előadóművészi vizsgadíj. A befizetésről szóló szelvényt csatolni kell a jelentkezéshez, mert enélkül a tanácsok nem veszik tudomásul a jelentkezést. A megjelölt határidőn túl nem fogadható el jelentkezés.

Hírek

Zenés fejtörő egy előadásban

A Magyar Rádió és az Országos Filharmonia rendezésében 1955. október hó 8-ára hirdetett Zenés fejtörő című műsorát technikai okok miatt csak egy előadásban — este 8 órai kezdettel — tartja meg. Közreműködnek: Gyurkovics Mária, Orosz Júlia, Szabó Miklós, Farkas Anna, Katona Lajos, Bókay Csaba, Gabos Gábor. A budapesti MÁV Szimfonikus Zenekart Lukács Miklós vezényli. A zenés fejtörőt összeállította és vezeti: Gál György Sándor, a Magyar Rádió munkatársa.

A délutánra váltott jegyek szombaton délig átcserélhetők!

1955 Október 7 PÉNTEK

6 évvel ezelőtt, 1949-ben alakult meg a Német Demokratikus Köztársaság.

VÁRHATÓ IDŐJÁRÁS: Erősen felhős idő, sok helyen eső. Helyenkint még köd. Mérsékelt délidélnyugati, később, elsősorban a Dunántúlon megélénkülő nyugati-északnyugati szél. Enyhe éjszaka, a nappali hőmérséklet kissé csökken. Legmagasabb nappali hőmérséklet pénteken 14—17, helyenként 17 fok felett.

CSÜTÖRTÖKÖN DEBRECENBEN a legmagasabb nappali hőmérsékleti érték 17.6, a legalacsonyabb 12.2 fok volt. Talaj mentén 8.6 fokot mértek. Csapadék nem volt. A Nap 2.5 órán át sütött.

AZOKNAK, akiknek Nyugaton hozzátartozójuk van és haza kíván térni, felvilágosítást kedden és csütörtökön reggel 8 órától 1 óráig ad — helybeieiknek a városi egészségügyi osztály szociálpolitikai csoportja (városi tanács 55-ös szoba), vidékieknek a Hajdú-Bihar megyei Tanács I. emelet 101. szoba.

ANGOL, francia, német nyelvtanfolyamot indít 1955. október 14-én az Ady Endre városi kultúrház. A tanfolyam heti kétórás és hét hónapig tart. — Tandíj havi 15 forint. — Jelentkezni lehet október 14-ig, reggel 8 órától este 8 óráig, a Városi Kutúrházban, Vörös Hadsereg útja 28. c. szám alatt.

KOCSÁR Károly férfiszabó temetése 8-án, délután fél 3 órakor lesz a Köztemető díszravatalozójából. Lakás: Kút utca 9.

SÓVÁGÓ Lajos városi és Makkai János I. kerületi tanácstag ma délután 5 órakor a Vígkedvű Mihály utcai iskolában fogadóórát tart.

A MAGYAR Irók Szövetsége debreceni csoportja ma este 7 órakor saját helyiségében összejövetelt tart. Megvitatásra kerül Kiss Tamás kiadás előtt álló Férfitánc című verses kötete.

Megjelent a Társadalmi Szemle új száma

A Társadalmi Szemle most megjelent szeptemberi számában szerkesztőségi cikk foglalkozik az új tanévben az egyetemek előtt álló feladatokkal. **Házi Árpád** cikke a végrehajtás ellenőrzésének jelentőségével foglalkozik. **Lázár György** az anyagfelhasználással és anyagtakarékossággal kapcsolatos problémákról ír. **Hevesi Gyula** cikke az ipari kutatóintézetek helyzetével és a műszaki tudományos kutatás fejlesztésével kapcsolatos feladatokat tárgyalja. **Kádár Iván** „A munkásosztály helyzete az ellenforradalmi Magyarországon" címmel írt cikket. **Csabai Tibor** és **Klaniczai Tibor** írása a magyar irodalomtörténetírás mai helyzetével foglalkozik.

A Szemle rovatban **Kenyeres Julia** a nemzetközi helyzetről ad összefoglalót. **Kovács Endre** a munkások arányának alakulását vizsgálja a budapesti pártszervezetekben **Márczis Antal** a termelőszövetkezeti mozgalom fejlesztésének tapasztalatairól számol be. A társadalmi tulajdon védelméről tartott aktíva értekezlet tapasztalatait **Hunyadi Béla** ismerteti. Az észak-afrikai helyzetről **Jean Catroux** írt cikket.

A Folyóiratszemlében **Baló László** a Francia Kommunista Párt elméleti és politikai folyóiratának, a Cahiers du Communisme legutóbbi számairól ad összefoglaló ismertetést.

A Könyvismertetések rovatában **Nemes Dezső:** „Magyarország felszabadulása" c. könyvét **Lackó Miklós** ismerteti.

Mozik műsora

VIG: ma háromnegyed 4, 6 és 8 órakor: Ma este minden véget ér. Kísérőműsorban: Szovjetunió—Magyarország labdarúgó mérkőzés. — **BÉKE:** délelőtt fél 10, fél 12 és fél 2 órakor: Ma este minden véget ér, délután fél 4, 6 és fél 9 órakor: Özönvíz előtt. Csak 16 éven felülieknek! **METEOR:** háromnegyed 3, 5 és egynegyed 8 órakor: Ma este minden véget ér. — **IFJUSÁGI:** háromnegyed 4, 6 és 8 órakor: Gyermekéveim. — **PETŐFI-KERT:** este fél 6 órakor: Özönvíz előtt. Csak 16 éven felülieknek!

Népnevelő mozik műsora:

Rákosi telep: Acél katonák. — Állami szanatórium: Pármai kolostor. I. rész. — Postás kultúrotthon: Pármai kolostor I. rész. — Fűtőház Szakszervezete: Aki szereti a feleségét. — Csapókert I. Pármai kolostor I. rész. — Dózsa Vándor I.: Nagycsere: Talpalatnyi föld. — Dózsa Vándor II., Rákosi Dózsa TSZ: 2 x 2 néha 5. Dózsa Vándor III.: Dombostanya: Kémek a vonaton.

Munkásokat keresnek

MÉRNÖK, technikus, autóüzemi gyakorlattal és jogi végzettséggel rendelkező, munkaügyben jártas dolgozó alkalmazást nyerhet. Jelentkezés hétfőtől a KPM Autóközlekedési Igazgatóságon, Debrecen, Simonffy utca 2. szám.

FELVÉTELRE keresünk lehetőleg nyugdíjas MÁV fűtőt. Táncsics Cipőgyár, Debrecen.

DEBRECEN környéki iparvállalat keres egy gyakorlott gyorsgépírónőt. Rövid önéletrajz Debrecen I. pf. 126. kérjük feladni.

VIZSGÁZOTT kazánfűtőt állandó munkára felveszünk. Debreceni Patyolat Széchenyi utca 70.

SEGÉDMUNKÁSOKAT felvesz a Debreceni Ingatlankezelő Vállalat Vörös Hadsereg útja 10. Jelentkezni fél 8—10 óráig.

VIZSGÁZOTT transzportőrkezelőt és vasesztergályost felvesz a Cementáruipari Vállalat, Debrecen Hámán Kató u. 3.

RAKODÓMUNKÁSOKAT felvesz a Hűtőipari Vállalat, Diószegi út 3. szám.

KUKORICA morzsoláshoz és szárításhoz férfi munkaerőt azonnali belépésre felvesz a Debreceni Sertéshízlalda, Diószegi út 22. c.

Az É. M. Hajdú megyei Állami Építőipari Vállalat felvesz 14—18 évig ált. iskolát végzett, vagy érettségizett fiúkat kőművestanulónak. Jelentkezés a vállalat személyzeti osztályán. Debrecen, Beloiannisz utca 2. szám.

Anyakönyvi hírek

SZÜLETÉSEK: Veres András, Homok u. 119.: Noémi; Csarnai Imre, Hétvezér u. 65.: Mária; Horváth Attila, Veresegyházi Tamás u. 16.: Anikó Tünde; Molnár György, Vámospércs: Tibor; Nagy János, Bellegelő 42.: István; Váradi Miklós, Szoboszlai út 30.: László; Balla Gábor, Magyar u. 15.: Ildikó.

HALÁLOZÁSOK: Bogdány Gyula, Veres u. 30.

NÉPLAP
A Magyar Dolgozók Pártja Hajdú Bihar megyei Bizottságának lapja
Szerkeszti: a szerkesztő bizottság
Felelős kiadó:
Az MDP Hajdú-Bihar megyei párt-végrehajtóbizottsága.
Szerkesztőség:
Debrecen, Tóthfalusi tér 10.
Telefon: 19 40 19-41, 19-42.
Kiadóhivatal: Vörös Hadsereg útja 16
Telefon: 30-01.
Terjeszti: a Megyei Postahivatal
Szabadság Lapnyomda Debrecen

Pignicki István
ÓRÁSMŰHELYE
CSAPÓ UTCA 29. ALATT

SPORT

A Gördülőcsapágygyár nyerte a kegyeleti váltófutást

Október 6-án, az 1848—49-es szabadságharc Aradon mártírhalált halt 13 hős tábornokának emlékezetére váltófutást rendeztek Debrecenben. Debrecen város üzemeit, iskoláit, sportköreit 25 csapat képviselte. A váltó a nagyállomás előtt indult, a cél a nagyerdei emlékműnél volt — 3250 métert futottak a váltók tagjai. Az izgalmas küzdelemnek sok száz nézője volt a váltófutás útvonalán, a befutásnál pedig több száz főnyi közönség volt jelen, amikor a váltók utolsó tagjai a megemlékezés koszorúját helyezték el a honvéd hősi emlékmű talapzatára. Az emlékműnél Darvai Rezső, a VTSB elnökhelyettese méltatta október 6 jelentőségét.

A kegyeleti váltófutás végeredménye: 1. Gördülőcsapágygyári Vasas 7:19,6 p. 2. D. Haladás 7:31,2 p. 3. D. Honvéd 7:33 p. 4. Mezőgazdasági Akadémia 7:39 p. 5. Református Gimnázium 7:44 p. 6. Fazekas Gimnázium 7:46 p. 7. Építőipari Technikum 7:47 p. 8. Gépipari Technikum 7:52 p. 9. Mezőgazdasági Akadémia II. 7:54 p. 10. D. Postaigazgatósági Törekvés 7:56 p.

Nőknél Nagyléta, férfiaknál a Mezőgazdasági Akadémia a röplabda megyei bajnokság győztese

Szép, napsütéses időben került sor Derecskén az elmúlt vasárnap a röplabda megyei bajnokság utolsó, összevont fordulójára. Már kora reggel nagy volt a forgalom az egyébként csendes községben. Tizenhárom férfi és tizenegy női csapat, mintegy 150 sportoló és az érdeklődők özönlöttek a röplabda pályák felé.

Az idei röplabda megyei bajnokság lebonyolításában, különösen pedig az összevont fordulók megrendezésében jó munkát végzett a megyei röplabda társadalmi szövetség. Ezt igazolják az eredmények — különösen a vidéki röplabdasport fejlődése. Derecske férfi csapata a falusi dolgozók spartakiádjának országos döntőjén első helyezést ért el — jutalmul ezért rendezték az utolsó összevont fordulót és a bajnokság záróünnepélyét Derecskén —, Nagyléta női csapata pedig második lett Budapesten. De nemcsak falusi viszonylatban értek el ezek a csapatok fejlődést, hanem megyei viszonylatban is. **A megyei női bajnokságot Nagyléta együttese nyerte,** míg a derecskelek a férfiak közt harmadikok lettek. Mindkét csapat egész sor jó képességű városi együttest utasított maga mögé.

A derecskei bajnoki mérkőzések után Vidék—Debrecen „erőmérő" mérkőzéseket is játszottak — bizony a vidékiek mutatkoztak jobbnak. Férfiaknál a községiek csapata 3:2-re legyőzte a megyei bajnok Mezőgazdasági Akadémiát, a vidéki lányok pedig 3:1-re győzedelmeskedtek Debrecen felett.

Dicséretes a Mezőgazdasági Akadémia csapatának eredménye. A bajnokság megnyerésén túl a röplabdások tanulmányi eredményeikkel, de gyakorlati munkájukkal is dicsekedhetnek. Fejlődést mutat a Kefegyár fiatal csapata is, amely legyőzte az Akadémiát és az Ohati Traktort is.

Az utolsó forduló után megszületett a bajnokság végeredménye Férfiaknál az élcsoport így alakult:

1. Mezőgazd. Akad.	26	26 — 52
2. D. Bástya	26	21 5 42
3. Derecske	26	18 8 36

A női csapatoknál:

1. Nagyléta	22	21 1 42
2. D. Bástya	22	17 5 34
3. D. Kinizsi	22	16 6 32

Az 1955 évi megyei röplabdabajnokság záróünnepségén az első 3—3 csapatnak kiosztották a bajnoki érmeket. Ugyanekkor jutalmazták a legsportszerűbb férfi és női csapatokat, amelyek az MTSB szép zászlóját kapták. A megye legsportszerűbb női csapatának az Ohati Traktor, férficsapatának pedig a D. Traktor bizonyult.

Hajdú-Bihart az október 22-én és 23-án Miskolcon lebonyolításra kerülő területi döntőn két-két férfi és női csapat képviseli majd.

Kellemes és eredményekben gazdag volt az elmúlt vasárnap Derecskén. A röplabda-sportolók csak köszönetüket fejezhetik ki a gördülékeny megrendezésért **Szenási János, Ungvári Dániel és Csomortány Antal** sporttársaknak.

Az idei jó eremények és rossz tapasztalatok is megmutatják az elkövetkezendő idők feladatait a megye és Debrecen város röplabdasport-vezetőinek, sportolóinak.

Fodor József.

MEGYEI CSÚCS A 4x1500 MÉTERES VÁLTÓFUTÁSBAN

Csütörtökön délután Debrecenben a 4x1500 méteres váltófutásban megyei csúcskísérletet tartottak. Az **Egeresi, Tiba, Őry, Novák** összetételű váltó 17:51.8 perccel új megyei csúcsot ért el. A régi csúcsot a DEAC váltója 17:58,2-vel tartotta.

ELEKTROMOS INDÍTÓGÉP A DEBRECENI MOTORKERÉKPÁROS VERSENYEN

Vasárnap a nagyerdei Stadionban délután 2 órakor a D. Törekvés rendezésében bonyolítják le a Béke Kupa motorkerékpáros salakpályaversenyt. A versenyen a magyar élgárda vesz részt, köztük Lévai és Domján is. E verseny alkalmával elektromos indítógép segítségével rajtolnak a versenyzők. A gépi indítás lehetővé teszi, hogy a rajtoknál eddig előfordult kiugrások megszűnjenek. A rendezőség felkéri a fordulókban elhelyezkedő nézőket, hogy az első sort hagyják szabadon. Erre egyébként a rendezők is felhívják majd a közönség figyelmét.

DEBRECEN VÁROS 1955. ÉVI ÚTTÖRŐ LABDARUGÓ-BAJNOKSÁGÁNAK VÉGEREDMÉNYE

1. Kinizsi	14	12	2	—	50: 8	26
2. Előre	14	11	2	1	45: 7	24
3. Törekv.	14	6	4	4	24:15	16
4. Honvéd	14	6	—	8	13:29	12
5. Bútorgy.	14	2	6	6	12:14	10
6. Építők	14	2	5	7	11:36	9
7. Vasútép.	14	2	4	8	11:31	8
8. Szikra	14	2	3	9	8:34	7

AMIÉRT NEM VÁLLALUNK FELELŐSSÉGET

Eheti totó-tippjeink

1. Győri Vasas— Bp. V. L.	2	2
2. Pécsi Dózsa—Cs. Vasas	x	1
3. Szombathely—Diósgyőr	1	x
4. Légierő—Vasas Izzó	1	1
5. Gödöllő—Szegedi Haladás	2	1
6. Békéscsaba—Bp. Törekv.	x	2
7. Kecsk. Honv.—D. Törekv.	2	2
8. Várpalota—Nagykanizsa	1	1
9. Románia—Bulgária	1	1
10. Svájc—Franciaország	1	x
11. B. Kladno—Sp. Sokolovo	1	1
12. Torino—Juventus	1	2

KÉT LABDARUGÓ MEGYEI BAJNOKI MÉRKŐZÉST RENDEZNEK SZOMBATON DEBRECENBEN

Már csak két hét és befejeződik a labdarúgó megyei bajnokság. Az utolsó előtti fordulót e héten bonyolítják le. A Hajdúböszörményi Traktor és a Nádudvari FSK mérkőzései már nem szerepelnek a műsorban, mivel a két csapatot kizárták a bajnokság további küzdelmeiből. Hétköznap, szombaton kettő, vasárnap négy mérkőzést játszanak Debrecenben.

Szombaton délután 3 órai kezdettel a Közlekedési Törekvés (volt Előre) pályán rendezik a D. Állomás Törekvés—Hajdúszoboszlói Spartakusz mérkőzést, ugyancsak 3 órai kezdettel a Stadionban D. Honvéd—D. Vörös Meteor találkozó lesz.

HOVA LETT A FELSZERELÉS...

A Cementáruipari Sportegyesület labdarúgó-gárdája vasárnap a D. Törekvés II. elleni városi bajnoki mérkőzésre gyülekezett az Építők sporttelepén. — Készültek is a mérkőzésre, gondolták jó lesz egy heti kemény munka után egy kis sport, kis szórakozás. Még ellenfél is volt — mérkőzés nem.

Ok: a D. Törekvés II-nek nem volt felszerelése. Nem kell arra gondolni, hogy szegény volna a Törekvés, hanyagság volt az egész — nem vitték ki a második csapat részére a felszerelést.

Ugy tudjuk a Törekvés labdarúgó-szakosztályának foglalkozású szertárosa is van, gondot kellene fordítani a felszerelés kiszállítására. Elvégre nem mindegy, hogy elmarad-e egy bajnoki mérkőzés, vagy sem, az sem mindegy, hogy a D. Törekvés tartalékjátékosai megfelelően foglalkoztatva vannak-e vagy sem?

Rövid sporthírek

Hajdúnánás—Tiszacsege 4:2. Labdarúgó megyei B-bajnoki mérkőzés. — **Sakkozók—Ujságirok** labdarúgó-mérkőzést rendeznek ma délután fél 4-kor a nagyerdei Stadionban. — **Október 16-án,** vasárnap Vámospércsen sportünnepséget rendeznek. Ekkor debreceni sportolók is szerepelnek a sportünnepség műsorán. — **A Honvéd SE** országos egyesületi birkozó bajnokságát — több olimpikon részvételével — szombaton reggel 9 órától két napon át a Központi Kultúrotthonban bonyolítják le. — **A Tanítóképző** növendékei a napokban sportlövő-versenyen vettek részt. — **D. Honvéd—Miskolci Építők** területi ifjúsági ökölvívó csapatbajnoki mérkőzést rendeznek vasárnap délelőtt 9 órakor a Közgazdasági Technikum tornatermében. **A legjobb magyar** úszók és vízilabdázók a közeli napokban Jugoszláviában vendégszerepelnek.

A TAMÁSI-PUSZTAI ISKOLÁRÓL

Azon a verőfényes őszi délelőttön, a sámson- nyíradonyi út melletti iskolából nem hallott ki a méhzümmögéshez hasonló gyermekzsongás. A tamási-pusztai gyerekek szürővizsgára utaztak Nyíradonyba. Az iskola épülete alig látszott ki a lepkevirág és folyondár közül. Az embernek szinte kedve kerekedik, látva ezt a képet, hogy beüljön kisdiáknak a zöld ligetből kikandikáló tanyasi iskolába.

Míg az iskolát és a környező épületeket szemlélgettük épp megjöttek az iskola tulajdonosai, a pöttömnyi tamási-pusztai gyerekek Zahonyai János tanító felügyelete alatt.

Bevezetett bennünket az iskola termébe. Olajozott, ragyogó tisztára söpört tanterem. A tanteremben vadonatúj padok és igen sok szemléltető eszköz. Itt, a kis emberkék második otthonában ültünk le és beszélgettünk Zahonyai Jánossal, az iskola vezetőtanárával. Beszéde nyomán megelevenedik előttünk Tamási-puszta és az iskola képe, amikor még gróf Károlyi Gyula volt ezen a vidéken a mindenható úr.

— Bizony — mondja — abban az időben nem volt új pad az iskolámban, a gyermekek nagy része pedig nem járt iskolába, alighogy felcseperedett, menni kellett dolgozni. A cselédlakások pedig egyenesen megdöbbentőek voltak. Egészségtelen, nyirkos kis szobában három, négy család is lakott. Az iskolát a gyerekek csak vasárnaponként látták meg jórészt, amikor istentiszteletre jöttek. — Ugyanis annak idején egy kis kápolnát építtetett Klebelsberg Kunó.

— Es hogy becsülték meg akkor a tanyasi tanítókat?

— Hát úgy, hogy engem például 1936-ban a „hármasbizottság" elé idéztek, el akartak bocsátani, mert mint mondták, munkám eredménytelen volt. Hogy miért nem lehetett eredményes munkát végezni, az nem érdekelte őket. 1938-ban akartak építeni egy iskolát a Szatmári úton, de csak anyagot adtak hozzá. S hogy mégis felépült, azt háromhavi fizetésem bánta meg, ugyanis annyiba került a telek, amit saját pénzemen vettem meg. S az ekkor épített iskolával volt az egész Tamási-pusztában három iskola és öt tanító, — míg ma 5 iskola 14 tanerővel működik.

A továbbiakban elmondotta, hogy 1931-ben került ide, saját maga kérte, hogy Tamási-pusztára helyezzék. Több olyan család van a környéken, ahol apa és fia kezét ő vezette az első betű leírásánál. Iskolája nyolc osztályos osztatlan iskola. Ketten tanítanak, ő és a lánya.

Arról is beszélt, hogy Tamási-pusztát most akarják tanyaközséggé kifejleszteni. Ez az iskolának új épületeket, felszerelést, és kettős ikerkollégiumot jelentene. A közelben lévő Epresen pedig rövidesen 13 holdas úttörő parkot létesítenek úttörőházzal.

De addig is, míg ezek a tervek megvalósulnak, szorgalmas és jó munka folyik továbbra is a tamási-pusztai iskolában. Erről biztosak lehetünk, mert Zahonyai János, aki 25 éve tanítja a környező tanyák gyermekeit, rajongója hivatásának. A tanításhoz hivatásszeretet kell — mondta — mert az életben a legnagyobb örömöt a gyermeknevelés jelenti.

(B. L.)

APRÓHIRDETÉSEK

ELADÓ márványmosdó tükörrel, éjjeliszekrény, fehér asztalka karosszékkel, hajlított székek, Paplanvattát veszek. Vörös Hadsereg útja 77. I. 4. keresztépület.

ELCSERÉLEM kis szoba, konyha, mellékhelyiséges, disznótartásos, fáskamrás lakásom nagyobbért. Nemes u. 14.

NAGYTAKARÍTÁST, kimosást, vasalást vállalok. Melotai Nyilas u. 10. szám.

KÉTSZEMÉLYES új szezlon olcsón eladó. Pacsirta utca 13.

ELADÓ 4 darab 9 hónapos 60—80 kilós fehér hússertés, kocának is alkalmas. Iván Lajosnál Pallag, villamosjáratnál.

ELADÓ 140 kilós hízott sertés. Zúgó utca 4.

FÖLDIÉPER palánt, óriás gyümölcsű és folyton termő, vasárnap délelőtt is kapható és még ültethető. Péterfia u. 2. harmadik lakás.

GYÖNYÖRŰ hálószoba, használt ajtók, rézüst eladó. Hajdúszoboszló, — Luther 22.

FEHÉR mély gyermekkocsi kifogástalan állapotban eladó. Kászon u. 16. (Csapókert.)

KISEBB méretű páncélszekrényt keresünk megvételre. Nyersbőrgyűjtő és Készletező Vállalat, Pesti u. 43. AH.

FATÜZELÉSŰ kályha, ajtó, ablak, üvegezett fal, hízott sertés eladó. Csapó 23.

M. T. H. keres bérletbe páncéltőkés zongorát, vagy planinót. Ajánlatokat Burgundia utca 1. szám alá kérünk. ÁH.

ELADÓ Jánosi utca 30. számú ház. Érdeklődni Nagy Pál utca 3.

TÁSKAIRÓGÉP olcsón eladó. Vörös Hadsereg útja 19. órásműhely.

A mezőgazdasági tudomány alkalmazása dúsan termővé teszi a Darvasi Állami Gazdaság földjeit

Távol a falutól 5 és fél ezer holdon terül el a Darvasi Állami Gazdaság. Korszerűen felszerelt kultúrházával, amelyet ezen a nyáron építettek, tiszta, sorjában épült gazdasági épületeivel, a tanyaudvaron, de a gazdaság egész területén uralkodó renddel, megnyugtatóan hat. A konyha tartalmas, ízletes ételei, a munkásszállás tisztasága, ellátottsága, a bizalom ,amellyel a dolgozók fordulnak Csiki Sámuel igazgatóhoz, Orosz Nándor főagronómushoz, azt a benyomást keltik, hogy itt, kilométerekkel elszakítva a falutól, vezetők és munkások nagy egyetértésben, egymást megbecsülve élnek és dolgoznak. Kölcsönös bizalommal, hogy helytálljanak a feladatok teljesítésében.

A gazdaság földjei igen szélsőségesek. Megtalálható ott a rétiagyagtól kezdve a szódásszikesig és a savanyúszikesig a talajfélék mindenféle változata. A rétiagyag talajok nagy részének altalaja szikes, csak sekélyen gyökerező növény terem meg rajta. Feltalaja viszont savanyú, szerkezet nélküli. A savanyúszikesek szódásszikes foltokkal tarkítva, nagyon megnehezítik a gazdálkodást.

Csiki Sámuel, a gazdaság tapasztalt, nagy gyakorlattal rendelkező igazgatója 1950 óta végzi a gazdaság irányítását. Utána fél év múlva került a gazdaságba főagronómusnak Orosz Nándor. A gazdaság e két legfőbb irányítójának egymás iránti mgbecsülése, szakmai, politikai tudásuk és cselekvésük összhangja szép példáját eredményezte egy nagyon szélsőséges körülmények között létező, magának mégis évről évre jó hírt szerző gazdaság vezetésének.

Másfélszeres termés a javított táblákon

Öt év fáradságos munkája gyönyörű eredményeket hozott a gazdaságban. Orosz Nándor, a főagronómus igyekezett alaposan megismerni a gazdaság földjeit. A termések akkor nagyon alacsonyak voltak. Őszi kalászosokból 8 mázsa, tavasziból 7 mázsa. Elhatározta a gazdaság vezetősége, hogy megpróbálkozik a talaj megjavításával. Szerződést kötött a DEÖNT-tel és még 1951-ben megkezdték a talajtérképezést. Pontosan megjelölték minden egyes tábla kémhatását, milyen oldható sók vannak benne, hány centiméter a termőréteg, mivel lehetne a talajt megjavítani, termővé tenni. 1952 őszén kezdték meg a talajjavítást, amelyet a DEÖNT végzett. Első évben a javított földben még csak kalászost termeltek.

A kísérletek sikert hoztak. Egy év múlva a javított agyagon átlag 13 mázsa, a sziken átlag tíz mázsa termett kalászosokból, sőt helyenként a termés elérte a 16—18 mázsát is.

Minden egyes kísérleti parcelláról pontos feljegyzést készítettek. Megjelölték, hány mázsa javító anyagot szórtak a táblára, hogy munkálták bele a talajba, mi volt a vetett kalászos előveteménye, milyen talajmunkákat kapott a föld vetés előtt és mennyit termett. A terméseredmények évről évre emelkedtek.

A pernyési üzemegységben javított B 3-as, 44 holdas tábla gabonának az előveteménye rostkender volt (ez a földet nagyon kizsarolja), tavasszal ezt a földet hengerezték, acatolták, rozsolták. Ősszel 100 kiló szuperfoszfátot alaptrágyának, tavasszal 100 kiló pétisót fejtrágyának kapott a föld. Ennek a táblának a termése 1955-ben már 16 mázsa 68 kiló volt búzából. Az A 1-es, 50 holdas tábla előveteménye borsó volt. Istállótrágyát ez a föld régen kapott. Ősszel alaptrágyának 100 kiló szuperfoszfátot, tavasszal fejtrágyának 50 kiló pétisót szórtak rá. Tavasszal hengerezték, vegyszerrel irtották rajta a gyomot. 16 mázsát termett holdja.

A C 5-ös javítatlan tábla előveteménye cukorrépa volt. Ősszel kétszer szántották, tárcsázták, kétszer fogasolták, holdanként 100 kiló szuperfoszfátot alaptrágyának, tavasszal 50 kiló pétisót szórtak rá fejtrágyának. Hengerezték, acatolták. Lényegében tehát ez a tábla búza jó elővetemény után került elvetésre, jó talajmunkát kapott, az átlagtermése ennek a 30 holdas táblának mégis csak 10 mázsa volt ebben az évben.

Mésziszappal és lignittel javították a legelőt

1954. november 15-én legelőjavítással is próbálkozott az állami gazdaság. Hét, erősen szikes, 100 négyszögöles parcellát szórtak be egyenletesen javító anyaggal. Lignitporból holdankénti mennyiségben számolva, 450 mázsát szórtak ki, cukorgyári mésziszapból 240 mázsát.

Fogassal belemunkálták a földbe, az eső feloldotta, belemosta hatóanyagát a talajba. A javított parcellákon szemmel láthatóan erősebb gyökérzetű, dúsabb, magasabb fű nőtt, mint a mellette lévő javítatlan parcellán. A mésziszappal javított 100 négyszögöles parcelláról 113 kiló füvet vágtak le ez év június 3-án. A mellette lévő kontrol parcelláról 77 és fél kilót.

Egy holdra számolva a terméskülönbséget, 896 kilóval több zöld füvet termett a javított föld.

Több termést mutatott a lignittel javított parcella is. 76 és fél kiló zöld füvet termett a 100 négyszögöl, míg a mellette lévő javítatlan 100 négyszögöles parcella csak 56 és fél kilót.

Kapások közül kukoricát, kendert, cukorrépát termelt a gazdaság javított földön, szép eredményekkel. Cukorrépából például 1953-ban 15 mázsa volt az átlagtermés a gazdaságban. Tavaly a talajjavítás eredményeként 60 mázsa, az idén 200 mázsa. Egy 2000 négyszögöles táblán pedig, ahova 100 mázsával több javító anyagot szórtak, azonos munka mellett 50 mázsával termett több.

Tizenöt évig tart a javítóanyag hatása

A gazdaság vezetői kiszámolták, hogy a javítás költsége, amely holdanként 1200 forintba került, ha 4 évenként istállótrágyáznak, 5—6 év alatt megtérül, csupán a többtermésből. Megvan az az előnye is a javításnak, hogy a javító anyag hatása 15 évig tart, 9—10 éven át tehát, miután a javítás költségét a többtermésből visszafizeti a föld, úgyszólván ingyenbe van a terméstöbblet. Ennek a tudata a gazdaság vezetőit újabb cselekvésre ösztönzi.

Még ebben az évben 500 holdat megjavítanak.

Számításuk az, hogy a következő 2—3 év alatt megjavítják az összes területet. Orosz Nándor, a főagronómus elkészítette 10 évre 1955-től 1965-ig a gazdaság vetésforgó rendszerét. Előre tudja, hogy váltják majd egymást évente a növények, s már most tisztában van vele, hogy emelkednek a javítás és a vetésforgó alapján a terméseredmények. Hogy válik dúsan termővé kezük munkája nyomán az egykor rossz szerkezetű, szikes és erősen kötött föld.

A Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetőségének és a Magyar Népköztársaság Minisztertanácsának a mezőgazdasági termelés fejlesztéséről hozott 1953. decemberi határozata kimondja, hogy a több százezer hold savanyú és szikes talajon a talajjavítás ütemét jelentékenyen meg kell gyorsítani. Az állami gazdaságokban és a termelőszövetkezetekben gyorsabban kell rátérni a korszerű, évelő, pillangós és fűkeverékeket is alkalmazó vetésforgók bevezetésére, a nagyobb terméseredmények elérése érdekében. A Darvasi Állami Gzdaság vezetői és dolgozói megvalósítják ezt a határozatot.

Alkalmazzuk szakszerűen és okszerűen a műtrágyát

A kenyérgabona termelés fejlesztése egész dolgozó népünk érdeke. A párt és a minisztertanács messzemenő intézkedésekkel segíti elő a termelést. A mezőgazdaság fejlesztéséről szóló határozat előírja, hogy a kenyérgabona vetésterületekre kell összpontosítani a műtrágya jelentős részét.

A műtrágya használata többféle előnyt jelent. Műtrágyával egyrészt növeljük a talaj tápláló-anyag tartalmát, másrészt — szakszerű felhasználásával — kedvezően befolyásoljuk a talaj életét és ennek következtében a növények erőteljesen fejlődnek és nagy termést érhetünk el.

A műtrágyázás akkor eredményes, ha helyesen választottuk meg az alkalmazandó műtrágyaféleséget és azt szakszerűen használjuk fel. Ezért a műtrágyák felhasználásánál vegyük figyelembe a talaj műtrágyát hasznosító tulajdonságát, a növény táplálóanyag igényét, valamint az előveteményt. Ha ezek figyelembevétele nélkül, vagy egyoldalúan alkalmazunk műtrágyát, akkor nem is várhatunk jó termést.

Leghelyesebb, ha a környékbeli tangazdaságok, állami gazdaságok és termelőszövetkezetek jó példáját követjük, ahol a műtrágyák használásával kimagasló terméseredményt értek el.

A műtrágya után több a termés

Alkalmazzuk tehát az eddig bevált módszereket a következők példamutatása szerint:

A nádudvari Sztálin TSZ őszi búza alá 110 kg. szemcsés szuperfoszfátot munkált be a talajba ősszel, majd tavasszal 60 kg. pétisóval fejtrágyázott két részletben. Ezzel az eljárással 6 mázsa búza terméstöbbletet ért el kh-ként a műtrágyázatlan területtel szemben.

Az ebesi Alkotmány TSZ őszi árpához 90 kg. szemcsés szuperfoszfátot és 50 kg pétisót használt fel kh-ként. 3,48 mázsa terméstöbblete lett holdanként a műtrágyázatlannal szemben.

Az ebesi Ady Endre TSZ őszi árpához 1 mázsa szemcsés szuperfoszfátot és 50 kg pétisót használt. 7,06 mázsa terméstöbbletet ért el kh-ként.

A nagyrábéi Kossuth TSZ őszi búzához kh-ként 150 kg foszforműtrágyát használt fel. 3,80 mázsa terméstöbblete lett.

A berettyóújfalui Kossuth TSZ őszi búzához 150 kg szemcsés szuperfoszfátot használt kh-ként. Terméstöbblete 3,50 mázsa.

Lencsés László egyéni termelő Berettyószentmártonban őszi búzájához 50 kg szemcsés szuperfoszfátot szántott be ősszel a talajba. Tavasszal 50 kg pétisóval fejtrágyázott. 5 mázsa terméstöbbletet ért el kh-ként a műtrágyázatlannal szemben.

Bartha Imre pocsaji termelő 1 mázsa szemcsés szuperfoszfáttal alaptrágyázta őszi búzáját, majd tavasszal 80 kg pétisóval fejtrágyázott két részletben. 3 mázsa terméstöbbletet ért el kh-ként a műtrágyázatlannal szemben.

Kupás Sándor kabai termelő őszi búzájához 120 kg foszforműtrágyát használt fel ősszel, majd tavasszal 50 kg pétisót szórt ki fejtrágyaként. 4 mázsa szem-terméstöbblet lett az eredmény.

Hegedüs Ferenc püspökladányi termelő 90 kg foszforműtrágyát munkált be ősszel a vetés előtt, majd tavasszal 50 kg pétisóval fejtrágyázta őszi búzáját. 2,70 mázsa többlettermése lett a műtrágyázatlannal szemben.

A megyénk területén elért eredményeknek csak egy kis töredékét soroltuk fel. Az említett terméseredmények, továbbá a termelési tapasztalatok bizonyítják, hogy a műtrágyafélésegek — a szuperfoszfát, a kálisó, a pétisó — szakszerű használata nagyban hozzájárul ahhoz, hogy a búzából, a rozsból és őszi árpából kh-ként 3—6 mázsával nagyobb termést érhessünk el.

Hogyan használjuk fel a műtrágyát az őszi vetésekhez?

A rendelkezésünkre álló műtrágyát ott használjuk fel, ahol hatására leginkább nő a terméshozam.

Az őszi vetések alaptrágyája a *szuperfoszfát* és *kálisó.* Az alaptrágya a növények erőteljes fejlődését segíti elő. Növeli a terméshozamukat és javítja minőségüket.

Szuperfoszfátot alkalmazzunk az őszi kalászos vetésekhez, amelyek előveteménye pillangós virágú növény volt. Akkor is adjunk szuperfoszfátot, ha a talaj humuszban nem szegény, hogy ezáltal a viszonylagos nitrogénbőséget foszforsavval egészítjük ki (tápanyagegyensúly). Hasonló célból haszáljunk szuperfoszfátot akkor is, ha az elővetemény istállótrágyázásban részesült.

Sima, poralkú szuperfoszfátot elsősorban jótevékenységű talajokra (közép-, kötött- és öntött talajok) alkalmazzuk.

Szemcsés szuperfoszfátot főleg a laza (homok- és láptalajok) és savanyú kötött (erdősségi, rétianyag), valamint a humuszban szegény talajokra használjuk fel. Előnyös a használata, mert a szemcsézett műtrágya a növények számára jobban értékesül.

Kálisót célszerű adni az őszi gabonafélékhez (búza, rozs, árpa) káliumban szegény talajon (homok és láptalaj).

Nitrogénműtrágyát akkor kívánatos alkalmazni, az őszi kalászosokhoz, ha sok gyökér és tarlómaradványt visszahagyó elővetemény után, továbbá, ha humuszban szegény talajon vetjük.

Mennyi műtrágya szükséges?

Őszi gabonák (búza, rozs, árpa) akkor adnak nagy termést, és jó minőséget, ha azokat táplálóanyaggal (foszforsav, kálium és nitrogén) is bőven ellátjuk. Őszi kalászosokhoz alaptrágyául kh-ként 120—160 kg sima szuperfoszfátot, vagy szemcsés szuperfoszfátból szórva 80—120 kg-ot adunk. Homoktalajon és lápon 60—100 kg kálisó felhasználása igen jó eredményt biztosít.

Hogyan juttassuk a talajba a műtrágyát?

A szuperfoszfátot és a kálisót az őszi vetésekhez a vetőszántás előtt szórjuk ki. A sima szuperfoszfátot kombinált vetőgéppel, a vetőmaggal együtt, sortrágyázással is a talajba juttathatjuk. A szemcsés szuperfoszfátot közönséges vetőgéppel is vethetjük a maggal összekeverve.

Helyes a trágyázás módja akkor, ha a tavasszal vetésre kerülő kalászos, gumós és egyéb ipari növényekhez — különösen kötöttebb talajon — az őszi szántással egy időben munkáljuk a talajba a szuperfoszfátot és kálisót. Igy hatóanyaguk jobban érvényesül.

Szikszai László

Mit kell tudni a kukorica, napraforgó és burgonya beadásáról?

A kukorica töréstől számítva legkésőbb 8 napon belül teljesíteni kell a termelőszövetkezeteknek és egyéni gazdálkodóknak az állammal szembeni beadási kötelezettségüket, gépallomási tartozásukat, s a tavalyról hátralékos termelőknek az elmúlt évben forintra átszámított, de ez évben újból terményben előírt kukoricabeadási kötelezettségüket.

A termésátlagok előreláthatólag jók, ezért a termelők nagyobb mennyiséget tudnak szabadon is értékesíteni.

A Terményforgalmi Vállalat a kötelező beadás mellett felvásárol szabadon is kukoricát, bármilyen mennyiségben, s ezért magas árat fizet. Fontos azonban, hogy a termelő az átvétel előtt átválogassa kukoricáját, s a begyűjtőhelyre 32 százaléknál magasabb víztartalmú kukoricát ne vigyen, mert az átvételt az ott történő válogatás csak meglassítaná.

Ezért a termelők a kukoricát a töréstől számított 5—6 napon át otthon szellős helyen, górében, vagy kiterítve szárítsák. A magas víztartalmú kukorica hamar penészedik, romlik, s ezáltal veszít takarmányértékéből. Ennek a dolgozó parasztság látja kárát.

Az eladásra szánt kukoricára kötött szerződés

A kukorica értékesítési szerződést kötő termelők a töréstől számított 8 napon belül szállított kukoricáért — májusi morzsoltra átszámítva — mázsánként 240 Ft készpénzárat kapnak, melynek felét már a szerződéskötéskor felvehetik. Ha a kukoricaértékesítési szerződést kötő termelők iparcikkre, építési anyagra tartanak igényt, akkor az átvételi ár májusi morzsolt kukoricára átszámítva mázsánként 200 Ft, a termelők a szerződésen kívül felvásárolt kukoricáért — májusi morzsoltra átszámítva — métermázsánként 220 Ft vételárat kapnak.

Napraforgó

beadási kötelezettséget a termelőnek a töréstől számítva legkésőbb 8 napon belül teljesíteni kell. 16 százaléknál magasabb víztartalmú napraforgót nem vehet át a Terményforgalmi Vállalat.

A szedés és beadás közötti időben a napraforgónál is van lehetőség, hogy a napon, vagy sütés után kemencében történő szárítással maga a termelő lecsökkentse a víztartalmat 16 százalékra, vagy az alá, hogy az áru átvehető legyen.

A napraforgómag átadáskor legalább 98 százalékos tisztaságú lehet, mert ha a tisztasági fok 98 százalék alatt van, a tényleges tisztasági százalék és az előírt tisztasági fok közötti különbözet alapján százalékonként és métermázsánként 0,82 forintot kell levonni a termelőtől.

Burgonya

beadási kötelezettségét a szedéstől számított legkésőbb 3 napon belül kell teljesíteni. A MESZÖV felvásárlói 4 cm-nél kisebb átmérőjű burgonyát nem vesznek át. Az apróbb burgonyát a termelő gazdaságban takarmányozásra használhatja.

A termelő beadási kötelezettségének teljesítését határidőben, megfelelő minőségben teljesítse, ezáltal a beadott áruért magasabb összeget kap.

Négyszázhúsz mázsa cukorrépa egy-egy hektárról

A cseremiszinovszki kerület „Új Élet" kolhozának cukorrépatermelő munkacsapata évről-évre jó termést takarít be.

Az utóbbi években 210—220 mázsa volt a hektáronkinti átlag. Az idei termés azonban különösen jónak ígérkezik. Nemrégiben takarították be az első három hektárról a termést, amely 1262 mázsát tett ki. Ez átlagban több mint 420 mázsát jelent. De ugyanilyen jó termést várnak a most sorra kerülő 16,5 hektárról is.

A munkacsoport már a múlt ősszel hozzáfogott a jó termés megalapozásához. A cukorrépa alá szánt terület minden hektárra 25—30 mázsa istállótrágyát terítettek szét, s nyomban alászántották. Az istállótrágyával egy időben hektáronkint 3,5 mázsa szuperfoszfátot és 1,5 mázsa ammónia-műtrágyát is elhintettek.

Kora tavasszal leboronálták az egész területet, s tárcsázás előtt még 1,5 q kálisót szórtak ki hektáronkint.

A vetéstől a betakarításig gondosan ápolták, gyomlálták a cukorrépát. Az egyelésnél 6—7 növényt hagytak folyóméterenkint. A tenyészidő alatt kétszer fejtrágyázták; a kétszeri porhanyítás előtt szuperfoszfátot és kálisót szórtak a sorok közé.

A jövő évben 700 mázsára akarják növelni a hektáronkinti hozamát.

A berettyóújfalui Uj Világ TSZ tehenészetéből

FIGYELEM, FIGYELEM!
VASÁRU
legelőnyösebben beszerezhető a
földművesszövetkezeti vásáron,
ahol aluminium edényt, háztartási gépet, rádiót, csillárt, kályhát, tűzhelyet, kerékpárt, zománcos edényt vásárolhat. Kísérje figyelemmel a községében megrendezésre kerülő Földművesszövetkezeti Vásárt.

Olvassa a NÉPLAPOT

VIRÁGZÓ MEZŐGAZDASÁGÉRT

SZAKEMBEREK TANÁCSAI — A LEGJOBBAK TAPASZTALATAI

Módosítások a termelőszövetkezetek számvitelében

A mezőgazdasági termelőszövetkezetek számvitele a leltár, mérleg, bizonylatok, nyilvántartási- és könyvelési könyvek rendszerén épül fel. A termelőszövetkezeti könyvelés eredeti szocialista számvitel, mert ilyen a termelőszövetkezetek létezése előtt nem volt és a termelőszövetkezet fejlődésével együtt ugyanazok között a harcok között, fejlődik és a célnak megfelelően formálódik.

A nyilvántartás és számvitel fontosságára, a szocialista társadalomban betöltött jelentőségére és szerepére nagy tanítóink — Lenin és Sztálin — munkájukban élesen rávilágítottak. A legszigorúbb nyilvántartás azért szükséges, mert „...a termékek termelésének és elosztásának minden oldalú számvitele és ellenőrzése nélkül a dolgozók hatalma, a dolgozók szabadsága nem képes fennmaradni". — írja Lenin „A Szovjet hatalom soron lévő feladatai" című művében. Sztálin elvtárs tovább fejlesztette a gazdasági számvitelről szóló lenini tanokat. Új irányt szabott a szocialista számvitelnek is. Ezáltal a nyilvántartás a tervteljesítés ellenőrzésének, aktív befolyásolásának eszköze, a tervtől eltérést előidéző okok és a gazdasági munka megjavításához, tökéletesítéséhez vezető útak feltárásának módszere.

A helyes könyvelés szilárdítja a munkafegyelmet

A termelőszövetkezeti számvitel éppen ezért a tervezés alapja, a tervteljesítés ellenőrzésének eszköze, a szövetkezeti vagyon megvédésének, a szocialista jövedelemelosztás megvalósulásának nélkülözhetetlen eszköze, a vezetés és irányítás munkájának támasza és segítője. Azokban a termelőszövetkezetekben, ahol pontos és helyes nyilvántartást, valamint könyvelést vezetnek, mint a berettyóújfalui Kossuth, álmosdi Táncsics, hajdúböszörményi Rákóczi, pocsaji Petőfi, balmazújvárosi Lenin, egyeki Petőfi, nagyrábéi Petőfi, kabai Dózsa, püspökladányi Petőfi és még számos termelőszövetkezetben, ott a számvitel nagyban segíti a vezetés munkáját, eredményessé teszi a gazdálkodást, következésképpen pedig növeli a tagság munkakedvét, munkalendületét, szilárdítja a munkafegyelmet és emeli a tagok anyagi jólétét.

A termelőszövetkezetek eddigi könyvelése, számvitele a fenti feladatok megoldására többé-kevésbé alkalmasnak bizonyult, azonban a termelőszövetkezeti könyvelésnek egy igen fontos sajátosságát hagyta figyelmen kívül az eddigi módszer, éspedig azt, hogy alacsonyabb képzettségű könyvelők is pontosan és helyesen tudják vezetni. Ezt a hiányosságot szünteti meg az új gazdasági évben — 1955. november 1-től — bevezetésre kerülő könyvelési rendszer, melynek kialakításához több termelőszövetkezeti könyvelő, úgymint *Vincze Pál* csökmői Haladás, *Toplak János* álmosdi Táncsics, *Rácz Dániel* püspökladányi Petőfi termelőszövetkezeti könyvelők helyes véleményezésükkel és gyakorlati tapasztalataikkal jelentősen hozzájárultak.

Az egyszerű könyvelési rendszer

A termelőszövetkezeteknek az új gazdasági évtől bevezetésre kerülő számvitele *egyszerű, rovatos könyvelési rendszer*. Ez azt jelenti, hogy a termelőszövetkezet összes eszközei nyilvántartásba kerülnek, a források közül pedig csak a kötelezettségeket tartják nyilvántartásban. A források csoportjába tartozó alapokat és tartalékokat nem könyvelik, ezek változása, növekedése, vagy csökkenése az egyes évek zárszámadásának mérlegéből, azok összehasonlításából állapíthatók meg.

A termelőszövetkezetek számvitelében történt módosítások, melyek a könyvelés áttekinthetőségét biztosítják, az alacsonyabb képzettségű könyvelők által is könnyen naprakész állapotban tarthatók és pontosan vezethetők, bizonylatoknál a következők:

1. A könyvelési könyvek baloldalára kerülő összes bevételi és tartozik bizonylatok feketeszínű nyomással vannak készítve, míg a kiadási, illetve követel bizonylatok piros nyomásúak, melyek a könyvek jobboldalára kerülnek. Ezzel az oldalak összecserélése nagymértékben csökken.

2. Az állatállomány változási jegyzőkönyv megszűnik és helyette külön bevételi és külön kiadási bizonylat kerül bevezetésre. Ez kétlapos bizonylat, melyet a függetlenített állatfelelős állít ki, ha ilyen nincs a termelőszövetkezetben, akkor a könyvelő állítja ki a gondozók egyszerű írásos jelentése alapján.

3. Az elszámolási könyvben a bank által megküldött terhelési és jóváírási értesítésről közvetlenül kell könyvelni, erről tehát külön bizonylatot kiállítani nem kell. Ez az első lépés amikor az eredeti bizonylatot használja a termelőszövetkezet.

4. A kiállított bizonylatok példányszáma csökken a raktárbevételi bizonylatnál kettőre és a szállítójegynél háromra. A bizonylatok szövegei a könyvek változásának megfelelően módosultak.

5. A készletbizonylatoknál a szövegben a változás oka (cél) az első, kitől-kinek másodrendű fontosságú, a folyószámlák bizonylatainál pedig kitől-kinek (számla neve) az első, míg a változás oka (cél) másodfontosságú.

6. A keretutalványnál az elkönyvelés helyének megőrzésére annyi kocka van, ahány takarmányféleség kerül kiadásra.

A termelőszövetkezeti könyvelés alapja a bizonylat, ezért egy gazdasági műveletet sem szabad addig lekönyvelni, míg róla a megfelelő bizonylatot ki nem állították. A bizonylat akkor hiteltérdemlő, ha rajta a következő tartalmi kellékek megvannak: A bizonylat neve, kiállító szerv megnevezése, keltezés, gazdasági művelet leírása, mennyisége és forint érték, a műveletben részvevő személyek aláírása. A bizonylat érvényességénél az alaki kellékek is fontosak, ezek a következők: előre történő sorszámozás, tintával vagy írógéppel való kiállítás és javítás nélküli kitöltés. A rontott bizonylatot eldobni nem szabad, hanem átlósan áthúzva a „rontott" szót kell ráírni és a többi bizonylatok közé kell sorszám szerint behelyezni. A termelőszövetkezeti bizonylatok mind rendelkezési bizonylatok, ezért az utalványozónak (elnöknek) okvetlenül alá kell írnia.

Négyféle módosítás

A termelőszövetkezetek nyilvántartási könyveivel kapcsolatos módosítások négyfélék:

1. Megszünnek a következő könyvek: Alapok könyve, Brigádszállítások nyilvántartási könyve, Vásárolt készletek nyilvántartási könyve, Darálási napló és Fejési napló.

2. Alternatív vezetésű könyvek: Állatnyilvántartási könyv és Hízóállat nyilvántartási könyv. Ez azt jelenti, ha függetlenített állatfelelős van a termelőszövetkezetben, akkor az állatfelelős vezeti, ha nincs, úgy a könyvelő köteles vezetni a bizonylatoknál ismertetett jelentés alapján.

3. Ésszerűsített, megváltozott beosztású könyvek: Fejők tej átadási könyve, Jelentés a tagok által igénybe vett tejről. Tagok elszámolási könyve és Munkacsapatvezető könyv. Ez utóbbi könyvben hely van a munkaegységeknek növényféleség szerinti kigyűjtésére, melynek segítségével a tervvel történő összehasonlítás lehetséges és a munkaegységhigítás idejében megadályozható.

4. Megváltozott tartalmú könyv: Gépállomási munkák nyilvántartása. Ebben a könyvben a gépállomási munkák növényféleség szerint kerülnek csoportosításra. Pl. cukorrépánál milyen munkákat végzett a gépállomás a tarlóhántástól a betakarításig. Külön lapon kerülnek feljegyzésre azok a gépállomási munkák (szántás, tarlóhántás, műtrágyaszórás, trágyahordás stb.) melyek kezdetben ismeretlen növény alá kerülnek. Innen utólag kell majd szétosztani az egyes növényféleségekre.

A könyvelési könyvek a módosítások során mind megszűnnek és elmarad a könyvek A. B. C. megjelölése is. Helyettük egy idősoros, négy számlasoros könyv kerül bevezetésre.

Idősoros könyv: Bizonylatgyűjtő könyv. Ebbe kerül a négy számlasoros könyv bizonylatszáma és értékadata, megfelelő bevétel, tartozik, illetve kiadás követel oldalon. Célja ennek a könyvnek a bizonylatok növekvő sorszámszerinti történő bevezetésének ellenőrzése és havonkénti egyeztetés kivonatok segítségével a számlasoros könyvekkel.

Számlasoros könyvek: Raktárszámadások könyve, Állatszámadások könyve, és Mennyiségi folyószámlák könyve. A raktárszámadások könyvénél újítás az, hogy minden termény, termékféleségnek, anyagnak nem kell külön számlát nyitni, hanem csak az egyes növénycsoportoknak. Ilyen növénycsoport pl. Takarmánygabonák, ebbe tartozik: árpa, zab, tengeri stb., melyek külön oszlopban szerepelnek a számlalapon. Arra kell vigyázni, hogy a bevétel és kiadás oldalon egyformán legyenek az oszlopok az egyes terményeknek megnyitva. Ugyanilyen csoportos számlákra kerülnek az állatok is az állatszámadások könyvében. Itt a csoportosítás állatfajonként (szarvasmarha, ló, sertés, juh) történik, míg a kor- és nemszerinti bontás (tehén, bika, üsző, tinó) a számlaoszlopaiban kerül bevezetésre. A tervteljesítés ellenőrzése negyedévenként külön gyűjtőlapokon történik úgy a terményeknél, mint az állatoknál. A forint folyószámlák és mennyiségi folyószámlák könyvét az adósok és hitelezők, valamint velük kapcsolatos tartozások és követelések nyilvántartása céljából kell vezetni.

Az új könyvek

Idő- és számlasoros könyvek: Pénztárszámadások könyve és MNB elszámolási könyv. Az első könyvben a termelőszövetkezet házipénztárában lévő pénz, míg az utóbbiban a bankban lévő pénz és az abban beálló változást tartják nyilván. A részletező oszlopok segítségével mindkét könyv alkalmas a bevétel-kiadási költségvetés teljesítésének ellenőrzésére és adatai alapul szolgálnak a következő évi költségvetés elkészítéséhez.

A módosított termelőszövetkezeti könyvelés alapján a termelőszövetkezetek az alábbi bizonylat fajtákat, valamint nyilvántartási és könyvelési könyveket tartoznak vezetni, hogy az összes eszközök és kötelezettségek számba legyenek véve.

I. Bizonylatok:

1. Pénztári bizonylatok. 2. Raktári bizonylatok és keretutalvány. 3. Állatállomány változási bizonylatok. 4. MNB elszámolási számla terhelési és jóváírási értesítés. 5. állóeszköz változási jegyzőkönyv. 6. Könyvelési bizonylatok. Ide tartoznak a forinthitel bizonylat, mennyiségi hitel bizonylat és a raktári átfutó bizonylatok.

II. Nyilvántartási könyvek:
1. Pénztárkönyv. Vezeti a pénztáros. 2. Raktárkönyv. Vezeti a raktáros. 3. Állatnyilvántartási könyv. Vezeti az állatfelelős és könyvelő. 4. Tej átvételi könyv. Vezeti a tejkezelő. 5. Tejkönyv. Vezeti a tejkezelő. 6. Jelentés a tagoknak kiadott tejről. Vezeti a tejkezelő. 7. Tojás könyv. Vezeti a baromfigondozó. 8. Munkacsapatvezető könyv. Vezeti a munkacsapatvezető. 9. Tagkönyv. Vezeti a munkacsapatvezető és könyvelő. 10. Tagok elszámolási könyve. Vezeti a könyvelő. 11. Tagok nyilvántartási könyve. Vezeti a könyvelő. 12. Műhelynapló. Vezeti a műhely vezetője. 13. Eladott készletek nyilvántartási könyve. Vezeti a könyvelő. 14. Állóeszközök nyilvántartása. Vezeti a könyvelő. 15. Gépállomási munkák nyilvántartása. Vezeti a könyvelő. 16. Földkönyv. Vezeti a könyvelő.

III. Könyvelési könyvek:
1. Bizonylatgyűjtő könyv. 2. Raktárszámadások könyve. 3. Állatszámadások könyve. 4. Forint folyószámlák könyve. 5. Mennyiségi folyószámlák könyve. 6. Pénztárszámadások könyve. 7. MNB elszámolási számla könyv.

A termelőszövetkezetek leltáráról, értékelési szabályairól és mérlegéről következő alkalommal szólunk.

A temelőszövetkezeti szocialista számvitel a felsorolt módosításokkal ismét egy jelentős állomáshoz érkezett. A most bevezetésre kerülő módosított termelőszövetkezeti egyszeri rovatos könyvelési rendszer nagymértékben fogja segíteni az MDP Központi Vezetőségének, valamint a minisztertanácsnak a mezőgazdasági termelés általános fejlesztéséről szóló határozata végrehajtását és eredményeképpen a mezőgazdasági termelőszövetkezetek úgy gazdasági, mint szervezeti téren tovább erősödnek.

Kálmán János

Növekszik az iskolai tanulók száma Szlovákiában

A népi demokratikus rendszer igen nagy gondot fordít a fiatal nemzedék oktatására. Minden évben igen jelentős összegeket biztosít oktatási célokra. Igen figyelemre méltó a szlovák iskolahálózat fejlődése. Míg 1945-ben Szlovákia összes iskoláiban összesen 519 ezer tanuló tanult, 10 év alatt ez a szám 720 ezerre emelkedett. Az általános iskolások száma csupán ebben az iskolai évben 20 ezerrel magasabb az elmúlt évinél.

[illegible] is nevel a berettyóújfalui Uj Világ és ez nagyobb jövedelmet is érnek el

A rizs vetésforgóban való termesztése

Hazánkban a rizs termesztése a lehető legrosszabb szerkezetű szikes talajon történik, ahol más növény eredménnyel nem termeszthető. Tudva lévő dolog, hogy az árasztásos öntözés igen nagymértékben rombolja a talaj szerkezetét. A hosszú éveken át forgón kívül az az önmaga után termesztett rizs igen nagymértékben igénybe veszi, sőt kimeríti a talaj tápanyagkészletét. Nem kívánatos hosszú éveken át termeszteni a rizst önmaga után már azért sem, mert a gyomosodást nagyban elősegíti azáltal, hogy a többévi árasztás folytán a vízi gyomnövények annyira elhatalmasodnak, hogy a kiirtásuk szinte lehetetlen.

Ezért ha a rizst eredményesen akarjuk termeszteni, nagy gondot kell fordítanunk a talaj szerkezetének javítására és tápanyag gyarapítására.
ra.

Mindezek figyelembe vételével feltétlenül át kell térnünk a rizsnek vetésforgóban való termesztésére. A talaj morzsás szerkezetét *Viljamsz* tanítása figyelembe vételével előállíthatjuk herefüvesek vetésével. A herefüvesek sűrű gyökérzetük fejlesztésével behálózzák a talaj felső rétegét s ebben sok járatot, üreget képeznek, mechanikai nyomást gyakorolnak a talajra és ebből folyólag azt apró morzsákká bontják szét. Gyökérzetük tömege sok bomló anyagot juttat a talaj felső rétegébe arányos elosztásban. Kedvező feltételek mellett ezen gyökérzet bomlási terméke a humusz mészanyagok megkötésével, ez a humuszanyag fogja össze tartósan a morzsákat.

Miután a füvesherekeverékben lévő pillangósok gyökérzetében nagy a mésztartalom, biztosítják a morzsalék kialakításához szükséges meszet, kalciumot. Ezenkívül a gyökerein élő Bact. radiciola baktérium segítségével gazdagítják a talajt nitrogénben is.

*A rizs elővetemé*nyei

A fentiek figyelembe vételével a rizs termesztését csak vetésforgóban ajánlom. A vetésforgóban termesztendő növények sorrendjét azonban úgy állapítjuk meg, hogy azok jó előveteményei legyenek egymásnak, lehetővé tegyék a trágyázásokat, talajelőkészítő munkálatokat a kellő időben és minőségben.

Vidékünkön levő monokulturás rizstelepeinken igen nagy problémát jelent a vetésforgóra való áttérés, mert a rizstermelés szükséglete nem engedi meg a telepek még részbeni kikapcsolását sem a termelésből és felfutó területekkel meg nem rendelkezünk oly mértékben, ahogyan azt a vetésforgó megkívánná, különösen a termelőszövetkezeteknél akkor, amikor a monokulturás rizstelep legnagyobb területe kaba—tetétleni viszonylatban csupán egy tsz-nél 163 kat. hold, a többi ezen jóval alul van. Nagyobb terület szaporításáról szó sem lehet, csak abban az esetben, ha szántóterületeket rendezünk be öntözés alá olyan mennyiégben, mint az illető tsz-nél, hogy legalább 6 szakaszos vetésforgót lehessen beállítani anélkül, hogy a rizsterületünket csökkentenénk.

A fent említettek miatt mégis át kell térnünk a vetésforgóra, de nem engedi meg a hosszabb szakaszos vetésforgók bevezetését, mert egyes szakaszokat annyira elapróznak, hogy azokon nem folytathatnánk nagyüzemű gazdálkodást, illetve termesztést. Állami gazdaságok részére, ahol megfelelő nagyságú területen termesztenek rizst, figyelembe jöhet a VII., VIII. és több szakaszból álló vetésforgó. Ebben a vetésforgóban a növények sorrendjét az illető gazdaság profilja határozza meg, ezért erre nem térek ki.

Termelőszövetkezetek részére azonban az itteni viszonyokat figyelembe véve a talajadottságoknál fogva is a következő vetésforgókat ajánlom:

I. fekete ugar vagy egyévi takarmány trágyázva
II. rizs
III. rizs
IV. rizs
V. füveshere
VI. füveshere

I. rizs
II. rizs
III. rizs
IV. kapás trágyázva
V. füveshere
VI. füveshere

I. kapás trágyázva
II. rizs
III. rizs
IV. füveshere
V. füveshere
VI. őszi kalászos.

A VI-os vetésforgónál legalább 20 kat. holdas táblanagyságok mellett a vetésforgó területe 120 kat. hold. A hét és nyolc szakaszos vetésforgónál 140, illetve 160 kat. hold.

Nagy aggályom van azonban rizs után a füveshere vetésének az elgyomosodása miatt. Abban az esetben, ha a rizsföldet bármely oknál fogva ősszel felszántani nem tudjuk mélyszántással, ebből folyólag tavaszi szántásba kerülne a füveshere vetése, az a nagymérvű gyomosodás miatt a füveshere vetésünket a vízi gyomok annyira elnyomják, hogy az teljesen tönkremegy. Példa erre az idei év. Két tsz tavaszi szántásba kénytelen volt angol perjét, illetve herefüvest vetni.

Mindkét tsz-nél a tavaszi szántás megfelelő talajállapot mellett megfelelő volt. Szántás után duplán tárcsát, boronát és hengert kapott, tehát jó agrotechnikát. Az eredmény sajnos az lett, hogy mind az angol perje, mind a füveshere vetések dacára a szép, egyenletes, kifogástalan kelésüknek a gyomok még fejlettebb, ványozottabban keltek ki olyannyira, hogy mind az angol perjét, mind a herefüves vetést teljesen elnyomták, kipusztították. Tanulság ebből az, hogy ha ősszel bármily okból nem tudnánk a rizsföldet felszántani — úgy tavaszi szántásba semmi szín alatt ne vessünk füvesherét, hanem trágyázott kapás vagy egyéves takarmányt.

A talajelőkészítés

Mindkét növény vetése előtt van elég időnk a talajt előkészíteni a nagyobb magvúak vetésére. Ezek gyorsabban fejlődnek a muharnál, a laj beárnyékolása folytán elejét vesszük annak, hogy a gyomok erőre kapjanak, s azokat kapálással, illetve egyéves takarmány lekaszálásával teljesen megsemmisítjük. Ezzel szemben a lassan fejlődő apró magvú herefüves a gyomokat leküzdeni képtelen s így befullad, megsemmisül, kár volt a reá fordított munkáért, vetőmagért, egyévi elmaradt haszonért.

Az esetben, ha korai kapást, vagy egyéves takarmányt vetek a rizs után, van elég idő arra, hogy a talajt kellő időben kifogástalan agrotechnikával készítsem el kora ősszel vetendő herefüves vetés alá teljesen gyommentes állapotban. Nincs rizikóm, nem veszítettem el egyévi termést sem. Elértem a többtermelést mind a növénytermelés, mind a jobb takarmányozás folytán az állattenyésztés vonalán is, ami maga után vonja a párt, a kormány, a Minisztertanács határozatainak teljesítését, az életszínvonal emelését.

Fördős József mezőgazdász